

Bölüm 7: Akış Kontrolü

Mikroişlemciler

IP ve sıralı yürütme

Koşulsuz atlama (JMP)

Tek bayrağı test eden atlamalar

CMP ile karşılaştırma

İşaretili / işaretsiz atlamalar

LOOP ailesi

İç içe döngüler

Örnek programlar

Sercan KÜLCÜ · Giresun Üniversitesi · Elektrik-Elektronik Mühendisliği

Öğrenme Çıktıları

Atlama mekanizması

JMP ve etiketlerle programın akışını yönlendirmek; IP'nin nasıl değiştiğini ve bağıl konumun (offset) nasıl hesaplandığını açıklamak.

Koşullu atlamalar

Her koşullu atlamanın hangi bayrağa (ZF, CF, SF, OF, PF) baktığını söylemek ve zıt komutunu bulmak.

Doğru karşılaştırma

CMP sonrasında işaretli sayılar için JA/JB, işaretli sayılar için JG/JL ailesini doğru seçmek.

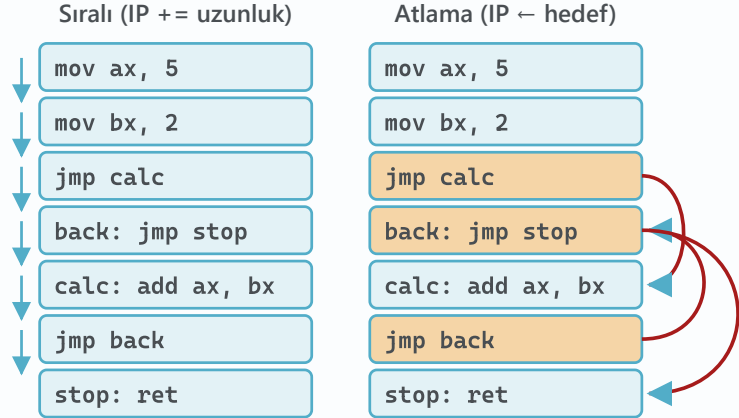
Döngüler

LOOP, LOOPE/LOOPZ, LOOPNE/LOOPNZ ve JCXZ ile sayaçlı döngüler yazmak; örnek programları adım adım izlemek.

GİRİŞ

Program Akış Kontrolü

- İşlemci normalde komutları bellekteki sırasıyla yürütür: her komuttan sonra **IP** (Instruction Pointer) komutun uzunluğu kadar artar.
- Akış kontrol komutları** IP'ye yeni bir değer yükleyerek yürütmeyi başka bir noktaya taşır.
- Böylece karar yapıları (if/else) ve döngüler (for/while) makine düzeyinde gerçekleştirilir.

Koşulsuz atlama

`JMP etiket` : her zaman atlar.

Koşullu atlamalar

Tek bayrağı test edenler, işaretli ve işaretli sayılar için olanlar.

Döngüler

`LOOP` , `LOOPE/LOOPZ` , `LOOPNE/LOOPNZ` , `JCXZ` .

JMP: Koşulsuz Atlama

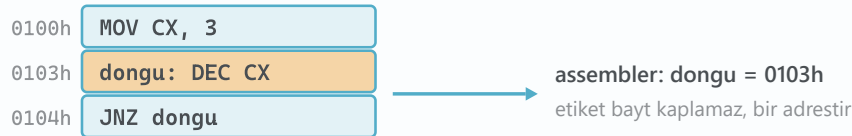
- **JMP etiket** kontrolü programın başka bir noktasına **her koşulda** aktarır; bayrakları değiştirmez.
- Hem **ileri** hem **geri** atlayabilir.
- Yakın (near) atlama, mevcut kod kesimi içinde (64 KB = 65.536 bayt, offset 0000h–FFFFh) her yere ulaşır; yalnızca IP değişir.
- Uzak (far) atlama CS ve IP'yi birlikte değiştirerek başka bir kesime geçer.
- Assembler, hedef yakınsa otomatik olarak 2 baytlık **kısa** (short) biçimi seçebilir.

Biçim	Kod	Bayt	Menzil
JMP SHORT	EB rel8	2	−128... +127
JMP NEAR	E9 rel16	3	kesim içi
JMP FAR	EA ofs seg	5	CS:IP
JMP reg/mem	FF /4	2–4	dolaylı

rel8 / rel16: hedefin, atlama komutundan **sonraki** komutun adresine göre işaretli uzaklığı.

Etiketler

- Etiket tanımlamak için adı yazılır ve sonuna `:` eklenir: `dongu:`
- Harf, rakam ve `_` gibi karakterlerden oluşabilir, ancak **rakamla başlayamaz**.
- Ayrı bir satırda ya da bir komutun önünde tanımlanabilir: `back: jmp stop`
- Etiket bellekte yer kaplamaz; assembler onu bir **adrese** (offset) dönüştürür.
- Komut adları ve yazmaç adları (`mov`, `ax` ...) etiket olarak kullanılamaz; her etiket bir kez tanımlanır.

Geçerli

- + `dongu:`
- + `next_char:`
- + `k1: calc:`

Geçersiz

- `1basla:` rakamla başlıyor
- `mov:` komut adı
- `iki kelime:` boşluk içeriyor

Kod İzleme: JMP ile İleri ve Geri

```
1 org      100h
2 ► mov     ax, 5          ; ax = 5
3 mov     bx, 2          ; bx = 2
4 jmp     calc           ; 'calc' etiketine git
5 back:   jmp stop       ; 'stop' etiketine git
6 calc:
7 add     ax, bx          ; ax = ax + bx
8 jmp     back           ; 'back' etiketine dön
9 stop:
10 ret                      ; işletim sistemine dön
```

DEĞİŞKENLER

IP = 0100h

Program 0100h adresinden başlar (`org 100h`, .COM programı). IP = 0100h.

Adım 1 / 8

Kod İzleme: **JMP** ile İleri ve Geri

```
1 org      100h
2 ▶ mov     ax, 5      ; ax = 5
3 mov     bx, 2      ; bx = 2
4 jmp     calc        ; 'calc' etiketine git
5 back:   jmp stop    ; 'stop' etiketine git
6 calc:
7 add     ax, bx      ; ax = ax + bx
8 jmp     back        ; 'back' etiketine dön
9 stop:
10 ret                ; işletim sistemine dön
```

DEĞİŞKENLER

AX = 0005h

IP = 0103h

mov ax, 5 (3 bayt) yürütüldü: AX = 0005h,
IP = 0103h.

Adım 2 / 8

Kod İzleme: JMP ile İleri ve Geri

```
1 org      100h
2 mov      ax, 5          ; ax = 5
3 ► mov     bx, 2          ; bx = 2
4 jmp      calc           ; 'calc' etiketine git
5 back:    jmp stop       ; 'stop' etiketine git
6 calc:
7 add      ax, bx         ; ax = ax + bx
8 jmp      back           ; 'back' etiketine dön
9 stop:
10 ret                          ; işletim sistemine dön
```

DEĞİŞKENLER

AX = 0005h

BX = 0002h

IP = 0106h

`mov bx, 2` : BX = 0002h. Sıradaki komut
0106h adresindeki `jmp calc` .

Adım 3 / 8

Kod İzleme: JMP ile İleri ve Geri

```
1 org      100h
2 mov      ax, 5          ; ax = 5
3 mov      bx, 2          ; bx = 2
4 ► jmp     calc          ; 'calc' etiketine git
5 back:    jmp stop       ; 'stop' etiketine git
6 calc:
7 add      ax, bx         ; ax = ax + bx
8 jmp      back           ; 'back' etiketine dön
9 stop:
10 ret                        ; işletim sistemine dön
```

DEĞİŞKENLER

AX = 0005h

BX = 0002h

IP = 010Ah

jmp calc : IP ← calc = 010Ah. Arada kalan

back: satırı atlanır.

Adım 4 / 8

Kod İzleme: JMP ile İleri ve Geri

```
1 org      100h
2 mov      ax, 5          ; ax = 5
3 mov      bx, 2          ; bx = 2
4 jmp      calc           ; 'calc' etiketine git
5 back:    jmp stop       ; 'stop' etiketine git
6 calc:
▶ add      ax, bx          ; ax = ax + bx
8 jmp      back           ; 'back' etiketine dön
9 stop:
10 ret                    ; işletim sistemine dön
```

DEĞİŞKENLER

AX = 0007h

BX = 0002h

IP = 010Ch

add ax, bx : AX = 5 + 2 = 0007h.

Adım 5 / 8

Kod İzleme: **JMP** ile İleri ve Geri

```
1 org      100h
2 mov      ax, 5          ; ax = 5
3 mov      bx, 2          ; bx = 2
4 jmp      calc           ; 'calc' etiketine git
5 back:    jmp stop       ; 'stop' etiketine git
6 calc:
7 add      ax, bx         ; ax = ax + bx
8 ► jmp     back          ; 'back' etiketine dön
9 stop:
10 ret                          ; işletim sistemine dön
```

DEĞİŞKENLER

AX = **0007h**

BX = **0002h**

IP = **0108h**

jmp back : **geriye** atlama, IP ← 0108h.

Adım 6 / 8

Kod İzleme: **JMP** ile İleri ve Geri

```
1 org      100h
2 mov      ax, 5          ; ax = 5
3 mov      bx, 2          ; bx = 2
4 jmp      calc           ; 'calc' etiketine git
5 ► back: jmp stop       ; 'stop' etiketine git
6 calc:
7 add      ax, bx          ; ax = ax + bx
8 jmp      back           ; 'back' etiketine dön
9 stop:
10 ret                    ; işletim sistemine dön
```

DEĞİŞKENLER

AX = **0007h**

BX = **0002h**

IP = **010Eh**

back: jmp stop : tekrar ileri atlanır, IP ← 010Eh.

Adım 7 / 8

Kod İzleme: JMP ile İleri ve Geri

```
1 org      100h
2 mov      ax, 5          ; ax = 5
3 mov      bx, 2          ; bx = 2
4 jmp      calc           ; 'calc' etiketine git
5 back:    jmp stop       ; 'stop' etiketine git
6 calc:
7 add      ax, bx         ; ax = ax + bx
8 jmp      back           ; 'back' etiketine dön
9 stop:
▶ ret                        ; işletim sistemine dön
```

DEĞİŞKENLER

AX = 0007h

BX = 0002h

IP = 010Eh

ret : program sonlanır. Sonuç AX = 0007h.
Akış: 1 → 2 → 3 → calc → back → stop.

Adım 8 / 8

Bağıl Konum Hesabı

adres	makine kodu	kod
0100h	B8 05 00	mov ax, 5
0103h	BB 02 00	mov bx, 2
0106h	EB 02	jmp calc
0108h	EB 04	back: jmp stop
010Ah	01 D8	calc: add ax, bx
010Ch	EB FA	jmp back
010Eh	C3	stop: ret

jmp calc @ 0106h (2 bayt)

sonraki IP = 0108h

hedef calc = 010Ah

rel8 = 010A - 0108 = +2

kod: EB 02

İleri atlama: uzaklık, atlama komutundan **sonraki** adrese göre hesaplanır → +2.

Bağıl Konum Hesabı

adres	makine kodu	komut
0100h	B8 05 00	mov ax, 5
0103h	BB 02 00	mov bx, 2
0106h	EB 02	jmp calc
0108h	EB 04	back: jmp stop
010Ah	01 D8	calc: add ax, bx
010Ch	EB FA	jmp back
010Eh	C3	stop: ret

jmp stop @ 0108h

sonraki IP = 010Ah

hedef stop = 010Eh

rel8 = 010E - 010A = +4

kod: EB 04

İşlemci yürütürken $IP \leftarrow \text{sonraki IP} + \text{rel8} = 010Ah + 4 = \mathbf{010Eh}$.

Bağıl Konum Hesabı

adres	makine kodu	kod
0100h	B8 05 00	mov ax, 5
0103h	BB 02 00	mov bx, 2
0106h	EB 02	jmp calc
0108h	EB 04	back: jmp stop
010Ah	01 D8	calc: add ax, bx
010Ch	EB FA	jmp back
010Eh	C3	stop: ret

jmp back @ 010Ch

sonraki IP = 010Eh

hedef back = 0108h

rel8 = 0108 - 010E = -6

-6 = FAh (ikiye tümleyen)

kod: EB FA

Geri atlama: uzaklık negatiftir ve ikiye tümleyenle saklanır: -6 → **FAh**. 010Eh + FFFAh = 0108h (taşan bit atılır).

Koşullu Atlama Fikri

- **Jcc etiket** : koşul (cc) doğruysa IP ← etiket, değilse bir sonraki komut yürütülür.
- Koşul, önceki bir komutun (çoğunlukla **CMP** , **SUB** , **ADD** , **TEST** , **DEC**) ayarladığı **bayraklara** bakılarak değerlendirilir.
- Atlama komutlarının kendisi bayrakları **değiştirmez**.

ZF

sonuç sıfır

CF

elde / ödünç

SF

sonuç
negatif

OF

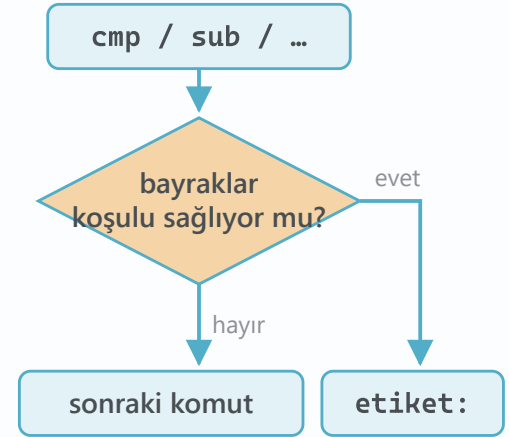
işaretle taşıma

PF

1 sayısı çift

AF

atlamada
kullanılmaz

KOŞULLU ATLAMALAR

Tek Bir Bayrağı Test Eden Atlamalar

Komut	Anlamı	Koşul	Zıt komut
JZ, JE	Jump if Zero (Equal): sıfırsa / eşitse	ZF = 1	JNZ, JNE
JC, JB, JNAE	Jump if Carry (Below, Not Above or Equal): elde varsa	CF = 1	JNC, JNB, JAE
JS	Jump if Sign: sonuç negatifse	SF = 1	JNS
JO	Jump if Overflow: işaretli taşma varsa	OF = 1	JNO
JPE, JP	Jump if Parity Even: eşlik çiftse	PF = 1	JPO, JNP
JNZ, JNE	Jump if Not Zero (Not Equal)	ZF = 0	JZ, JE
JNC, JNB, JAE	Jump if Not Carry (Not Below, Above or Equal)	CF = 0	JC, JB, JNAE
JNS	Jump if Not Sign: negatif değilse	SF = 0	JS
JNO	Jump if Not Overflow	OF = 0	JO
JPO, JNP	Jump if Parity Odd (No Parity)	PF = 0	JPE, JP

JC/JB adındaki "C" elde (carry) bayrağıdır; "taşma" (overflow) ise OF ile ilgilidir: ikisi farklı kavramlardır.

KOŞULLU ATLAMALAR

Kodlama ve Eş Anlamlılar

- 8086'da koşullu atlamalar sabit uzunluktadır: **2 bayt** = işlem kodu + 1 baytlık bağıl konum (rel8).
- rel8 her zaman **işaretli** sayıdır: sonraki komuta göre **-128 bayt geriye** veya **+127 bayt ileriye** atlanabilir.
- Aynı koşulun farklı adları (eş anlamlılar) **aynı makine koduna** derlenir: JE = JZ, JNE = JNZ, JC = JB = JNAE, JNC = JNB = JAE.
- Not: 16 bitlik uzaklıklı koşullu atlamalar (OF 8x) ancak 80386 ile gelmiştir; 8086'da yoktur.

74 JE / JZ

75 JNE / JNZ

72 JB / JC / JNAE

73 JAE / JNB / JNC

78 JS

79 JNS

70 JO

71 JNO

7A JP / JPE

7B JNP / JPO

77 JA / JNBE

76 JBE / JNA

7F JG / JNLE

7D JGE / JNL

7C JL / JNGE

7E JLE / JNG

E2 LOOP

E1 LOOPE / LOOPZ

E0 LOOPNE / LOOPNZ

E3 JCXZ

Hepsi 2 bayttır: işlem kodu + rel8. Kısa JMP'nin kodu EBh'dir.

Kod İzleme: JNC = JNB = JAE

1 org 100h

▶ jnc a ; 0100h: 73 07

3 jnb a ; 0102h: 73 05

4 jae a ; 0104h: 73 03

5 mov ax, 4 ; 0106h: B8 04 00

6 a: mov ax, 5 ; 0109h: B8 05 00

7 ret ; 010Ch: C3

DEĞİŞKENLER

CF = 0

AX = 0000h

IP = 0100h

Üç komut da aynı koşulu (CF = 0) sınar ve aynı işlem kodunu (**73h**) üretir; yalnızca rel8 farklıdır, çünkü her biri farklı adreste.

Adım 1 / 4

Kod İzleme: JNC = JNB = JAE

1 org 100h

▶ jnc a ; 0100h: 73 07

3 jnb a ; 0102h: 73 05

4 jae a ; 0104h: 73 03

5 mov ax, 4 ; 0106h: B8 04 00

6 a: mov ax, 5 ; 0109h: B8 05 00

7 ret ; 010Ch: C3

DEĞİŞKENLER

CF = 0

AX = 0000h

IP = 0109h

CF = 0 olduğundan jnc a atlar: IP ← 0102h + 07h = **0109h**. Aradaki jnb , jae ve mov ax, 4 yürütülmez.

Adım 2 / 4

Kod İzleme: JNC = JNB = JAE

```
1 org 100h
2 jnc a          ; 0100h: 73 07
3 jnb a          ; 0102h: 73 05
4 jae a          ; 0104h: 73 03
5 mov ax, 4      ; 0106h: B8 04 00
▶ a: mov ax, 5    ; 0109h: B8 05 00
7 ret            ; 010Ch: C3
```

DEĞİŞKENLER

CF = 0

AX = 0005h

IP = 010Ch

a: mov ax, 5 → AX = 0005h.

Adım 3 / 4

Kod İzleme: JNC = JNB = JAE

```
1 org 100h
2 jnc a          ; 0100h: 73 07
3 jnb a          ; 0102h: 73 05
4 jae a          ; 0104h: 73 03
5 mov ax, 4      ; 0106h: B8 04 00
6 a: mov ax, 5    ; 0109h: B8 05 00
▶ ret           ; 010Ch: C3
```

DEĞİŞKENLER

CF = 0

AX = 0005h

IP = 010Ch

ret . CF = 1 olsaydı üç atlama da gerçekleşmez, AX önce 4 sonra 5 olurdu.

Adım 4 / 4

Atlama Kodu Hesaplayıcı

Atlama komutunun adresini ve hedef adresi (onaltılık) girin: rel8 / rel16 değeri ve makine kodu hesaplanır.

Komut	adres	hedef
JMP SHORT (EB) ▼	010C	0108

sonraki IP = 010Ch + 2 = **010Eh**

uzaklık = 0108h - 010Eh = **-6**

rel8 = FAh → makine kodu **EB FA**

JMP SHORT 010Ch adresinde, hedef 0108h.

Kural: $\text{uzaklık} = \text{hedef} - (\text{adres} + \text{komut uzunluğu})$. Kısa biçimde sonuç $-128 \dots +127$ aralığında olmalıdır; değilse assembler *"relative jump out of range"* hatası verir.

KARŞILAŞTIRMA

CMP Komutu

- Sayısal değerleri karşılaştırmak için **CMP hedef, kaynak** kullanılır.
- CMP, **SUB** (çıkarma) işlemini yapar: **hedef - kaynak**. Ancak sonucu **hiçbir yere yazmaz**; yalnızca bayrakları (CF, ZF, SF, OF, PF, AF) ayarlar.
- Ardından gelen koşullu atlama bu bayraklara bakarak karar verir.
- İşlenenler: yazmaç–yazmaç, yazmaç–bellek, bellek–yazmaç, yazmaç/bellek–sabit. İki bellek işleneni **olamaz**.

CMP 05h, 02h

$$5 - 2 = 3 \rightarrow 03h$$

$$ZF = 0, CF = 0, SF = 0, OF = 0$$

CMP 07h, 07h

$$7 - 7 = 0 \rightarrow 00h$$

$$ZF = 1, CF = 0, SF = 0, OF = 0$$

Örnek 1: $5 - 2 = 3 \rightarrow$ sonuç sıfır değil, **ZF = 0**. Örnek 2: $7 - 7 = 0 \rightarrow$ sonuç sıfır, **ZF = 1** ve JE / JZ atlar.

KARŞILAŞTIRMA

CMP AL, BL Bayrakları Nasıl Ayarlar?

AL 0000 0101 05h

işaretsiz 5 · işaretli 5

BL 0000 0010 02h

işaretsiz 2 · işaretli 2

AL-BL 0000 0011 03h

sonuç saklanmaz, yalnız bayraklar

CF=0

ZF=0

SF=0

OF=0

PF=1

AF=0

işaretsiz: AL > BL

CF=0, ZF=0 → JA atlar

işaretli: AL > BL

SF=0, OF=0, ZF=0 → JG atlar

Pozitif fark: hiçbir bayrak kalkmaz (PF = 1 çünkü 03h = 0000 0011 iki adet 1 içerir).

KARŞILAŞTIRMA

CMP AL, BL Bayrakları Nasıl Ayarlar?

AL 0000 0111 07h

işaretsiz 7 · işaretli 7

BL 0000 0111 07h

işaretsiz 7 · işaretli 7

AL-BL 0000 0000 00h

sonuç saklanmaz, yalnız bayraklar

CF=0

ZF=1

SF=0

OF=0

PF=1

AF=0

işaretsiz: AL = BL

CF=0, ZF=1 → JE atlar

işaretli: AL = BL

SF=0, OF=0, ZF=1 → JE atlar

Eşit sayılar: sonuç 0 → **ZF = 1**. Hem işaretli hem işaretsiz bakışta eşitlik.

KARŞILAŞTIRMA

CMP AL, BL Bayrakları Nasıl Ayarlar?

AL 0000 0101 05h

işaretsiz 5 · işaretli 5

BL 0000 0111 07h

işaretsiz 7 · işaretli 7

AL-BL 1111 1110 FEh

sonuç saklanmaz, yalnız bayraklar

CF=1

ZF=0

SF=1

OF=0

PF=0

AF=1

işaretsiz: AL < BL

CF=1, ZF=0 → JB atlar

işaretli: AL < BL

SF=1, OF=0, ZF=0 → JL atlar

Küçükten büyük çıkarılınca ödünç alınır → **CF = 1**; sonuç FEh = -2 → **SF = 1**, taşma yok.

KARŞILAŞTIRMA

CMP AL, BL Bayrakları Nasıl Ayarlar?

AL 0111 1111 7Fh

işaretsiz 127 · işaretli 127

BL 1000 0000 80h

işaretsiz 128 · işaretli -128

AL-BL 1111 1111 FFh

sonuç saklanmaz, yalnız bayraklar

CF=1

ZF=0

SF=1

OF=1

PF=1

AF=0

işaretsiz: AL < BL

CF=1, ZF=0 → JB atlar

işaretli: AL > BL

SF=1, OF=1, ZF=0 → JG atlar

$127 - (-128) = 255$ işaretli 8 bite sığmaz → **OF = 1**. İşaretsiz bakışta $127 < 128$ (CF = 1),
işaretli bakışta $127 > -128$ (SF = OF).

KARŞILAŞTIRMA

CMP AL, BL Bayrakları Nasıl Ayarlar?

AL 1111 1011 FBh

işaretsiz 251 · işaretli -5

BL 0000 0011 03h

işaretsiz 3 · işaretli 3

AL-BL 1111 1000 F8h

sonuç saklanmaz, yalnız bayraklar

CF=0

ZF=0

SF=1

OF=0

PF=0

AF=0

işaretsiz: AL > BL

CF=0, ZF=0 → JA atlar

işaretli: AL < BL

SF=1, OF=0, ZF=0 → JL atlar

FBh işaretsiz 251, işaretli -5. İşaretsiz: $251 > 3$ (CF = 0); işaretli: $-5 < 3$ (SF ≠ OF). Aynı bitler, farklı karar!

KARŞILAŞTIRMA

Karşılaştırma Hesaplayıcı

İki baytı girin (onluk –128...255 ya da **7Fh** gibi onaltılık). **CMP A, B** sonucu, bayraklar ve hangi atlamaların gerçekleşeceği gösterilir.

A

FBh

B

3

A = 1111 1011 (FBh: 251 / -5)

B = 0000 0011 (03h: 3 / 3)

A - B = 1111 1000 = **F8h**

CF=0

ZF=0

SF=1

OF=0

PF=0

AF=0

JE/JZ

JNE/JNZ

JA

JAE/JNC

JB/JC

JBE

JG

JGE

JL

JLE

JS

JNS

J0

JNO

JP

JNP

işaretsiz: 251 > 3 · işaretli: -5 < 3

KARŞILAŞTIRMA

İşaretili Sayılar İçin Atlamalar

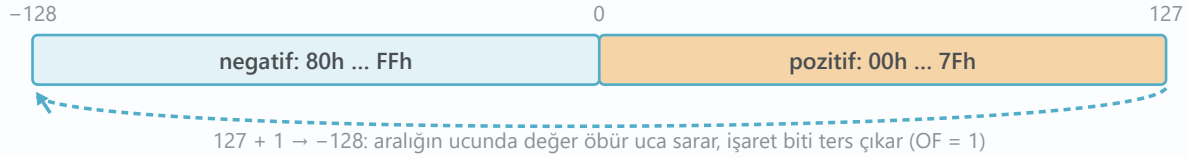
Komut	Anlamı	Koşul	Zıt komut
JE, JZ	Jump if Equal (=) · Jump if Zero	ZF = 1	JNE, JNZ
JNE, JNZ	Jump if Not Equal (<>) · Jump if Not Zero	ZF = 0	JE, JZ
JG, JNLE	Jump if Greater (>) · Not Less or Equal	ZF = 0 ve SF = OF	JNG, JLE
JL, JNGE	Jump if Less (<) · Not Greater or Equal	SF ≠ OF	JNL, JGE
JGE, JNL	Jump if Greater or Equal (≥) · Not Less	SF = OF	JNGE, JL
JLE, JNG	Jump if Less or Equal (≤) · Not Greater	ZF = 1 veya SF ≠ OF	JNLE, JG

◇ işareti "eşit değil" anlamına gelir. **Greater / Less** sözcükleri, sayıların **ikiye tümleyen** gösterimde işaretili olduğu varsayımıyla kullanılır.

KARŞILAŞTIRMA

Neden SF = OF?

- $CMP A, B \rightarrow A - B$ hesaplanır. Taşma yoksa sonucun işareti doğrudur: **SF = 1** $\Leftrightarrow A < B$.
- Taşma varsa ($OF = 1$) sonuç 8/16 bite sığmamış, **işaret biti ters** çıkmıştır.
- Bu yüzden gerçek işaret = SF XOR OF: **SF $\neq$ OF** $\Leftrightarrow A < B$, **SF = OF** $\Leftrightarrow A \geq B$.

A	B	A - B (8 bit)	SF	OF	Sonuç
5	7	FEh (-2)	1	0	SF $\neq$ OF $\rightarrow 5 < 7$
127 (7Fh)	-128 (80h)	FFh (-1) X gerçek: +255	1	1	SF = OF $\rightarrow 127 > -128$
-128 (80h)	1	7Fh (+127) X gerçek: -129	0	1	SF $\neq$ OF $\rightarrow -128 < 1$
-5 (FBh)	3	F8h (-8)	1	0	SF $\neq$ OF $\rightarrow -5 < 3$

Taşmalı satırlarda SF tek başına yanlış cevap verirdi; OF ile birlikte değerlendirilince karar doğru olur.

KARŞILAŞTIRMA

İşaretsiz Sayılar İçin Atlamalar

Komut	Anlamı	Koşul	Zıt komut
JE, JZ	Jump if Equal (=) · Jump if Zero	ZF = 1	JNE, JNZ
JNE, JNZ	Jump if Not Equal (<>) · Jump if Not Zero	ZF = 0	JE, JZ
JA, JNBE	Jump if Above (>) · Not Below or Equal	CF = 0 ve ZF = 0	JNA, JBE
JB, JNAE, JC	Jump if Below (<) · Not Above or Equal · Carry	CF = 1	JNB, JAE, JNC
JAE, JNB, JNC	Jump if Above or Equal (>=) · Not Below · Not Carry	CF = 0	JNAE, JB, JC
JBE, JNA	Jump if Below or Equal (<=) · Not Above	CF = 1 veya ZF = 1	JNBE, JA

İşaretsiz çıkarmada $A < B$ ise ödünç alınır ve **CF = 1** olur. Bu nedenle "aşağıda" (below) testi doğrudan elde bayrağıdır: $JB \equiv JC$.

KARŞILAŞTIRMA

Above/Below mı, Greater/Less mi?

Karşılaştırma	İşaretsiz (A/B)	İşaretli (G/L)
$A = B$	JE / JZ	JE / JZ
$A \neq B$	JNE / JNZ	JNE / JNZ
$A > B$	JA / JNBE	JG / JNLE
$A \geq B$	JAЕ / JNB	JGE / JNL
$A < B$	JB / JNAE	JL / JNGE
$A \leq B$	JBE / JNA	JLE / JNG

Hatırlatıcı

Above / **Below** → işaretsiz (adresler, sayaçlar, ASCII kodları). **Greater** / **Less** → işaretli (sıcaklık, fark, negatif olabilen değerler).

Tipik hata

AL = FBh, BL = 03h için **JA** atlar ($251 > 3$) ama **JG** atlamaz ($-5 < 3$). Verinin türüne göre doğru aile seçilmelidir.

Kod İzleme: Aynı Bitler, JA ve JG

```
▶ MOV AL, 0FBh ; 251 ya da -5
▶ MOV BL, 03h
3 CMP AL, BL ; FBh - 03h
4 JA a1 ; işaretli: 251 > 3 ?
5 MOV CL, 1 ; JA atlamasaydı
6 a1: JG g1 ; işaretli: -5 > 3 ?
7 MOV CH, 1 ; JG atlamadı
8 g1: MOV AL, 7Fh ; 127
9 CMP AL, 80h ; 127 - (-128)
10 JG g2 ; SF = OF ?
11 MOV DL, 1 ; JG atlamasaydı
12 g2: RET
```

DEĞİŞKENLER

AL = FBh

CF = 0

SF = 0

OF = 0

AL	BL	CH	DL
FBh	03h	00h	00h
CF	ZF	SF	OF
0	0	0	0

AL = 251
işaretli -5

AL = FBh: işaretli 251, işaretli -5. BL = 3. CL, CH, DL hangi atlamanın atlamadığını işaretleyecek.

Kod İzleme: Aynı Bitler, JA ve JG

```
1 MOV AL, 0FBh ; 251 ya da -5
2 MOV BL, 03h
3 ► CMP AL, BL ; FBh - 03h
4 JA a1 ; işaretsiz: 251 > 3 ?
5 MOV CL, 1 ; JA atlamasaydı
6 a1: JG g1 ; işaretli: -5 > 3 ?
7 MOV CH, 1 ; JG atlamadı
8 g1: MOV AL, 7Fh ; 127
9 CMP AL, 80h ; 127 - (-128)
10 JG g2 ; SF = OF ?
11 MOV DL, 1 ; JG atlamasaydı
12 g2: RET
```

DEĞİŞKENLER

AL = FBh

CF = 0

SF = 1

OF = 0

AL	BL	CH	DL
FBh	03h	00h	00h
CF	ZF	SF	OF
0	0	1	0

AL = 251
işaretli -5

CMP AL, BL ; FBh - 03h = F8h. Ödünç yok
→ CF = 0; sonuç negatif → SF = 1; taşma yok
→ OF = 0.

Kod İzleme: Aynı Bitler, JA ve JG

```
1 MOV AL, 0FBh ; 251 ya da -5
2 MOV BL, 03h
3 CMP AL, BL ; FBh - 03h
4 ► JA a1 ; işaretli: 251 > 3 ?
5 MOV CL, 1 ; JA atlamasaydı
6 a1: JG g1 ; işaretli: -5 > 3 ?
7 MOV CH, 1 ; JG atlamadı
8 g1: MOV AL, 7Fh ; 127
9 CMP AL, 80h ; 127 - (-128)
10 JG g2 ; SF = OF ?
11 MOV DL, 1 ; JG atlamasaydı
12 g2: RET
```

DEĞİŞKENLER

AL = FBh

CF = 0

SF = 1

OF = 0

AL	BL	CH	DL
FBh	03h	00h	00h
CF	ZF	SF	OF
0	0	1	0

AL = 251
işaretli -5

JA → atlar

JA : CF = 0 ve ZF = 0 → atlar (251 > 3). CL = 1 satırı atlandı.

Adım 3 / 9

Kod İzleme: Aynı Bitler, JA ve JG

```
1 MOV AL, 0FBh ; 251 ya da -5
2 MOV BL, 03h
3 CMP AL, BL ; FBh - 03h
4 JA a1 ; işaretsiz: 251 > 3 ?
5 MOV CL, 1 ; JA atlamasaydı
▶ a1: JG g1 ; işaretli: -5 > 3 ?
7 MOV CH, 1 ; JG atlamadı
8 g1: MOV AL, 7Fh ; 127
9 CMP AL, 80h ; 127 - (-128)
10 JG g2 ; SF = OF ?
11 MOV DL, 1 ; JG atlamasaydı
12 g2: RET
```

DEĞİŞKENLER

AL = FBh

CF = 0

SF = 1

OF = 0

AL	BL	CH	DL
FBh	03h	00h	00h
CF	ZF	SF	OF
0	0	1	0

AL = 251
işaretli -5

JG → atlamaz

JG : ZF = 0 ama SF ≠ OF → atlamaz (-5 < 3).

Adım 4 / 9

Kod İzleme: Aynı Bitler, JA ve JG

```
1 MOV AL, 0FBh ; 251 ya da -5
2 MOV BL, 03h
3 CMP AL, BL ; FBh - 03h
4 JA a1 ; işaretli: 251 > 3 ?
5 MOV CL, 1 ; JA atlamasaydı
6 a1: JG g1 ; işaretli: -5 > 3 ?
7 ► MOV CH, 1 ; JG atlamadı
8 g1: MOV AL, 7Fh ; 127
9 CMP AL, 80h ; 127 - (-128)
10 JG g2 ; SF = OF ?
11 MOV DL, 1 ; JG atlamasaydı
12 g2: RET
```

DEĞİŞKENLER

AL = FBh

CF = 0

SF = 1

OF = 0

AL	BL	CH	DL
FBh	03h	01h	00h
CF	ZF	SF	OF
0	0	1	0

AL = 251
işaretli -5

CH = 1: işaretli karşılaştırmada AL büyük değil.
Aynı CMP, iki farklı karar.

Kod İzleme: Aynı Bitler, JA ve JG

```
1 MOV AL, 0FBh ; 251 ya da -5
2 MOV BL, 03h
3 CMP AL, BL ; FBh - 03h
4 JA a1 ; işaretli: 251 > 3 ?
5 MOV CL, 1 ; JA atlamasaydı
6 a1: JG g1 ; işaretli: -5 > 3 ?
7 MOV CH, 1 ; JG atlamadı
▶ g1: MOV AL, 7Fh ; 127
9 CMP AL, 80h ; 127 - (-128)
10 JG g2 ; SF = OF ?
11 MOV DL, 1 ; JG atlamasaydı
12 g2: RET
```

DEĞİŞKENLER

AL = 7Fh

CF = 0

SF = 1

OF = 0

AL		BL		CH		DL	
7Fh		03h		01h		00h	
CF	ZF	SF	OF	AL = 127 isaretli 127			
0	0	1	0				

AL = 7Fh = 127. Şimdi 127 ile 80h (-128) karşılaştırılacak.

Kod İzleme: Aynı Bitler, JA ve JG

```
1 MOV AL, 0FBh ; 251 ya da -5
2 MOV BL, 03h
3 CMP AL, BL ; FBh - 03h
4 JA a1 ; işaretli: 251 > 3 ?
5 MOV CL, 1 ; JA atlamasaydı
6 a1: JG g1 ; işaretli: -5 > 3 ?
7 MOV CH, 1 ; JG atlamadı
8 g1: MOV AL, 7Fh ; 127
9 ► CMP AL, 80h ; 127 - (-128)
10 JG g2 ; SF = OF ?
11 MOV DL, 1 ; JG atlamasaydı
12 g2: RET
```

DEĞİŞKENLER

AL = 7Fh

CF = 1

SF = 1

OF = 1

AL	BL	CH	DL
7Fh	03h	01h	00h
CF	ZF	SF	OF
1	0	1	1

AL = 127
işaretli 127

$7Fh - 80h = FFh$: işaretli $127 - (-128) = 255$ sığmaz $\rightarrow OF = 1$, sonucun işaret biti $SF = 1$.
Ödünç $\rightarrow CF = 1$.

Kod İzleme: Aynı Bitler, JA ve JG

```
1 MOV AL, 0FBh ; 251 ya da -5
2 MOV BL, 03h
3 CMP AL, BL ; FBh - 03h
4 JA a1 ; işaretsiz: 251 > 3 ?
5 MOV CL, 1 ; JA atlamasaydı
6 a1: JG g1 ; işaretli: -5 > 3 ?
7 MOV CH, 1 ; JG atlamadı
8 g1: MOV AL, 7Fh ; 127
9 CMP AL, 80h ; 127 - (-128)
10 ► JG g2 ; SF = OF ?
11 MOV DL, 1 ; JG atlamasaydı
12 g2: RET
```

DEĞİŞKENLER

AL = 7Fh

CF = 1

SF = 1

OF = 1

AL	BL	CH	DL
7Fh	03h	01h	00h
CF	ZF	SF	OF
1	0	1	1

AL = 127
işaretli 127

JG → atlar

JG : ZF = 0 ve SF = OF (1 = 1) → atlar: 127 > -128 doğru. SF tek başına "küçük" derdi.

Kod İzleme: Aynı Bitler, JA ve JG

```
1 MOV AL, 0FBh ; 251 ya da -5
2 MOV BL, 03h
3 CMP AL, BL ; FBh - 03h
4 JA a1 ; işaretli: 251 > 3 ?
5 MOV CL, 1 ; JA atlamasaydı
6 a1: JG g1 ; işaretli: -5 > 3 ?
7 MOV CH, 1 ; JG atlamadı
8 g1: MOV AL, 7Fh ; 127
9 CMP AL, 80h ; 127 - (-128)
10 JG g2 ; SF = OF ?
11 MOV DL, 1 ; JG atlamasaydı
▶ g2: RET
```

DEĞİŞKENLER

AL = 7Fh

CF = 1

SF = 1

OF = 1

AL	BL	CH	DL
7Fh	03h	01h	00h
CF	ZF	SF	OF
1	0	1	1

AL = 127
işaretli 127

DL = 0 kaldı. Sonuç: CH = 1 (-5 > 3 değil), DL = 0 (127 > -128).

Adım 9 / 9

Kod İzleme: CMP + JE

```
► mov ax, 5
2 mov bx, 5
3 cmp ax, bx
4 je  equal_message
5 jmp not_equal_message
6 equal_message:      ; eşitse
7 jmp end_program
8 not_equal_message:  ; eşit değilse
9 end_program:
```

DEĞİŞKENLER

AX = 0005h

AX = 0005h.

Adım 1 / 7

Kod İzleme: CMP + JE

```
1 mov ax, 5
▶ mov bx, 5
3 cmp ax, bx
4 je equal_message
5 jmp not_equal_message
6 equal_message:      ; eşitse
7 jmp end_program
8 not_equal_message:  ; eşit değilse
9 end_program:
```

DEĞİŞKENLER

AX = 0005h

BX = 0005h

BX = 0005h.

Adım 2 / 7

Kod İzleme: CMP + JE

```
1 mov ax, 5
2 mov bx, 5
3 ► cmp ax, bx
4 je equal_message
5 jmp not_equal_message
6 equal_message:      ; eşitse
7 jmp end_program
8 not_equal_message:  ; eşit değilse
9 end_program:
```

DEĞİŞKENLER

AX = 0005h

BX = 0005h

ZF = 1

CF = 0

SF = 0

OF = 0

`cmp ax, bx` : $5 - 5 = 0 \rightarrow \mathbf{ZF = 1}$. AX değişmez.

Adım 3 / 7

Kod İzleme: CMP + JE

```
1 mov ax, 5
2 mov bx, 5
3 cmp ax, bx
4 ► je equal_message
5 jmp not_equal_message
6 equal_message:      ; eşitse
7 jmp end_program
8 not_equal_message:  ; eşit değilse
9 end_program:
```

DEĞİŞKENLER

AX = 0005h

BX = 0005h

ZF = 1

CF = 0

SF = 0

OF = 0

ZF = 1 olduğundan **je** atlar.

Adım 4 / 7

Kod İzleme: CMP + JE

```
1 mov ax, 5
2 mov bx, 5
3 cmp ax, bx
4 je equal_message
5 jmp not_equal_message
▶ equal_message:      ; eşitse
7 jmp end_program
8 not_equal_message:  ; eşit değilse
9 end_program:
```

DEĞİŞKENLER

AX = 0005h

BX = 0005h

ZF = 1

CF = 0

SF = 0

OF = 0

equal_message: eşitlik durumundaki işlemler burada yapılır.

Adım 5 / 7

Kod İzleme: CMP + JE

```
1 mov ax, 5
2 mov bx, 5
3 cmp ax, bx
4 je equal_message
5 jmp not_equal_message
6 equal_message:      ; eşitse
▶ jmp end_program
8 not_equal_message:  ; eşit değilse
9 end_program:
```

DEĞİŞKENLER

AX = 0005h

BX = 0005h

ZF = 1

CF = 0

SF = 0

OF = 0

jmp end_program : not_equal_message
bloğu atlanır. Bu JMP olmasaydı her iki blok
da yürütülürdü.

Adım 6 / 7

Kod İzleme: CMP + JE

```
1 mov ax, 5
2 mov bx, 5
3 cmp ax, bx
4 je equal_message
5 jmp not_equal_message
6 equal_message:      ; eşitse
7 jmp end_program
8 not_equal_message:  ; eşit değilse
▶ end_program:
```

DEĞİŞKENLER

AX = 0005h

BX = 0005h

ZF = 1

CF = 0

SF = 0

OF = 0

Program sonu. Eşit olmasaydı: **je** atlamaz, 5. satırdaki **jmp** ile 8. satıra gidilirdi.

Adım 7 / 7

Kod İzleme: CMP + JA

```
► mov ax, 5
2 mov bx, 7
3 cmp ax, bx
4 ja  jump_above
5 jmp not_jump_above
6 jump_above:      ; ax büyükse yapılacaklar
7 jmp end_program
8 not_jump_above:  ; ax küçük veya eşitse
9 end_program:
```

DEĞİŞKENLER

AX = 0005h

AX = 0005h.

Adım 1 / 7

Kod İzleme: CMP + JA

```
1 mov ax, 5
2 ► mov bx, 7
3 cmp ax, bx
4 ja  jump_above
5 jmp not_jump_above
6 jump_above:      ; ax büyükse yapılacaklar
7 jmp end_program
8 not_jump_above:  ; ax küçük veya eşitse
9 end_program:
```

DEĞİŞKENLER

AX = 0005h

BX = 0007h

BX = 0007h.

Adım 2 / 7

Kod İzleme: CMP + JA

```
1 mov ax, 5
2 mov bx, 7
3 ▶ cmp ax, bx
4 ja  jump_above
5 jmp not_jump_above
6 jump_above:      ; ax büyükse yapılacaklar
7 jmp end_program
8 not_jump_above:  ; ax küçük veya eşitse
9 end_program:
```

DEĞİŞKENLER

AX = 0005h

BX = 0007h

ZF = 0

CF = 1

SF = 1

OF = 0

cmp ax, bx : $5 - 7 = \text{FFFEh} (-2)$. Ödünç alındı → **CF = 1**, ZF = 0.

Adım 3 / 7

Kod İzleme: CMP + JA

```
1 mov ax, 5
2 mov bx, 7
3 cmp ax, bx
4 ► ja jump_above
5 jmp not_jump_above
6 jump_above:      ; ax büyükse yapılacaklar
7 jmp end_program
8 not_jump_above:  ; ax küçük veya eşitse
9 end_program:
```

DEĞİŞKENLER

AX = 0005h

BX = 0007h

ZF = 0

CF = 1

SF = 1

OF = 0

ja için CF = 0 **ve** ZF = 0 gerekir. CF = 1 → atlamaz.

Adım 4 / 7

Kod İzleme: CMP + JA

```
1 mov ax, 5
2 mov bx, 7
3 cmp ax, bx
4 ja  jump_above
▶ jmp not_jump_above
6 jump_above:      ; ax büyükse yapılacaklar
7 jmp end_program
8 not_jump_above:  ; ax küçük veya eşitse
9 end_program:
```

DEĞİŞKENLER

AX = 0005h

BX = 0007h

ZF = 0

CF = 1

SF = 1

OF = 0

`jmp not_jump_above` ile "küçük veya eşit" bloğuna gidilir.

Adım 5 / 7

Kod İzleme: CMP + JA

```
1 mov ax, 5
2 mov bx, 7
3 cmp ax, bx
4 ja  jump_above
5 jmp not_jump_above
6 jump_above:      ; ax büyükse yapılacaklar
7 jmp end_program
▶ not_jump_above:  ; ax küçük veya eşitse
9 end_program:
```

DEĞİŞKENLER

AX = 0005h

BX = 0007h

ZF = 0

CF = 1

SF = 1

OF = 0

not_jump_above: AX ≤ BX durumundaki işlemler.

Adım 6 / 7

Kod İzleme: CMP + JA

```
1 mov ax, 5
2 mov bx, 7
3 cmp ax, bx
4 ja  jump_above
5 jmp not_jump_above
6 jump_above:      ; ax büyükse yapılacaklar
7 jmp end_program
8 not_jump_above:  ; ax küçük veya eşitse
▶ end_program:
```

DEĞİŞKENLER

AX = 0005h

BX = 0007h

ZF = 0

CF = 1

SF = 1

OF = 0

Program sonu. Aynı kodda `ja` yerine `jg` kullanılsaydı da ($SF \neq OF$) atlanmazdı; değerler pozitif olduğu için iki aile aynı sonucu verir.

Adım 7 / 7

Kod İzleme: Karşılaştır ve Yaz

```
► include "emu8086.inc"
2 org      100h
3 mov      al, 25      ; al = 25
4 mov      bl, 10      ; bl = 10
5 cmp      al, bl      ; al - bl karşılaştır
6 je       equal       ; al = bl ise (zf = 1) atla
7 putc     'n'         ; buraya gelindiyse al <>
                        bl:
8 jmp      stop        ; 'n' yaz ve stop'a atla
9 equal:                    ; buraya gelindiyse
10 putc     'y'         ; al = bl, 'y' yaz
11 stop:
12 ret                        ; DOS'a dön
```

DEĞİŞKENLER

—

ÇIKTI

`emu8086.inc` kütüphanesi `putc` makrosunu sağlar (AL'deki karakteri ekrana yazar).

Adım 1 / 8

Kod İzleme: Karşılaştır ve Yaz

```
1 include "emu8086.inc"
2 org      100h
3 ► mov    al, 25      ; al = 25
4 mov     bl, 10       ; bl = 10
5 cmp     al, bl       ; al - bl karşılaştır
6 je      equal        ; al = bl ise (zf = 1) atla
7 putc    'n'          ; buraya gelindiyse al <>
                        bl:
8 jmp     stop         ; 'n' yaz ve stop'a atla
9 equal:                ; buraya gelindiyse
10 putc   'y'          ; al = bl, 'y' yaz
11 stop:
12 ret                ; DOS'a dön
```

DEĞİŞKENLER

AL = 19h

ÇIKTI

AL = 25 = 19h.

Adım 2 / 8

Kod İzleme: Karşılaştır ve Yaz

```
1 include "emu8086.inc"
2 org      100h
3 mov     al, 25      ; al = 25
4 ► mov    bl, 10      ; bl = 10
5 cmp     al, bl      ; al - bl karşılaştır
6 je      equal       ; al = bl ise (zf = 1) atla
7 putc    'n'         ; buraya gelindiyse al <>
                        bl:
8 jmp     stop        ; 'n' yaz ve stop'a atla
9 equal:                ; buraya gelindiyse
10 putc    'y'         ; al = bl, 'y' yaz
11 stop:
12 ret                ; DOS'a dön
```

DEĞİŞKENLER

AL = 19h

BL = 0Ah

ÇIKTI

BL = 10 = 0Ah.

Adım 3 / 8

Kod İzleme: Karşılaştır ve Yaz

```
1 include "emu8086.inc"
2 org      100h
3 mov     al, 25      ; al = 25
4 mov     bl, 10      ; bl = 10
5 ▶ cmp    al, bl      ; al - bl karşılaştır
6 je      equal       ; al = bl ise (zf = 1) atla
7 putc    'n'         ; buraya gelindiyse al <>
                        bl:
8 jmp     stop        ; 'n' yaz ve stop'a atla
9 equal:                ; buraya gelindiyse
10 putc    'y'         ; al = bl, 'y' yaz
11 stop:
12 ret              ; DOS'a dön
```

DEĞİŞKENLER

AL = 19h

BL = 0Ah

ZF = 0

CF = 0

SF = 0

OF = 0

ÇIKTI

cmp al, bl : 25 - 10 = 15 (0Fh) → ZF = 0.

Adım 4 / 8

Kod İzleme: Karşılaştır ve Yaz

```
1 include "emu8086.inc"
2 org      100h
3 mov     al, 25      ; al = 25
4 mov     bl, 10      ; bl = 10
5 cmp     al, bl      ; al - bl karşılaştır
▶ je      equal       ; al = bl ise (zf = 1) atla
7 putc    'n'         ; buraya gelindiye al <>
   bl:
8 jmp     stop        ; 'n' yaz ve stop'a atla
9 equal:              ; buraya gelindiye
10 putc    'y'         ; al = bl, 'y' yaz
11 stop:
12 ret              ; DOS'a dön
```

DEĞİŞKENLER

AL = 19h

BL = 0Ah

ZF = 0

CF = 0

SF = 0

OF = 0

ÇIKTI

ZF = 0 → je atlamaz.

Adım 5 / 8

Kod İzleme: Karşılaştır ve Yaz

```
1 include "emu8086.inc"
2 org      100h
3 mov     al, 25      ; al = 25
4 mov     bl, 10      ; bl = 10
5 cmp     al, bl      ; al - bl karşılaştır
6 je      equal       ; al = bl ise (zf = 1) atla
7 ► putc  'n'         ; buraya gelindiye al <>
   bl:
8 jmp     stop        ; 'n' yaz ve stop'a atla
9 equal:              ; buraya gelindiye
10 putc   'y'         ; al = bl, 'y' yaz
11 stop:
12 ret              ; DOS'a dön
```

DEĞİŞKENLER

AL = 19h

BL = 0Ah

ZF = 0

CF = 0

SF = 0

OF = 0

ÇIKTI

n

putc 'n' : ekrana **n** yazılır.

Adım 6 / 8

Kod İzleme: Karşılaştır ve Yaz

```
1 include "emu8086.inc"
2 org      100h
3 mov     al, 25      ; al = 25
4 mov     bl, 10      ; bl = 10
5 cmp     al, bl      ; al - bl karşılaştır
6 je      equal       ; al = bl ise (zf = 1) atla
7 putc    'n'         ; buraya gelindiye al <>
   bl:
▶ jmp     stop        ; 'n' yaz ve stop'a atla
9 equal:                ; buraya gelindiye
10 putc    'y'         ; al = bl, 'y' yaz
11 stop:
12 ret                    ; DOS'a dön
```

DEĞİŞKENLER

AL = 19h

BL = 0Ah

ZF = 0

CF = 0

SF = 0

OF = 0

ÇIKTI

n

jmp stop : 'y' yazan blok atlanır.

Adım 7 / 8

Kod İzleme: Karşılaştır ve Yaz

```
1 include "emu8086.inc"
2 org      100h
3 mov     al, 25      ; al = 25
4 mov     bl, 10      ; bl = 10
5 cmp     al, bl      ; al - bl karşılaştır
6 je      equal       ; al = bl ise (zf = 1) atla
7 putc    'n'         ; buraya gelindiye al <>
                        bl:
8 jmp     stop        ; 'n' yaz ve stop'a atla
9 equal:                ; buraya gelindiye
10 putc    'y'         ; al = bl, 'y' yaz
11 stop:
▶ ret                ; DOS'a dön
```

DEĞİŞKENLER

AL = 19h

BL = 0Ah

ZF = 0

CF = 0

SF = 0

OF = 0

ÇIKTI

n

Programın sonunda **ret** bulunmalıdır; yoksa işlemci stop'tan sonraki rastgele baytları komut sanıp yürütürdü.

Adım 8 / 8

KARŞILAŞTIRMA

if / else Kalıbı

Yüksek Seviye

```
if (ax == bx) {  
    ; A bloğu  
} else {  
    ; B bloğu  
}  
while (cx > 0) {    ; işaretsiz  
    ; gövde  
}
```

Assembly

```
cmp ax, bx  
jne degil    ; koşulun TERSİ  
; A bloğu  
jmp son  
degil:  
; B bloğu  
son:  
bas: cmp cx, 0  
jbe bitti    ; cx <= 0 → çık  
; gövde  
jmp bas  
bitti:
```

Koşulun **tersiyle** blok atlanırsa kod, yüksek seviyedeki sırayı korur. A bloğunun sonundaki `jmp son` unutulursa B bloğu da çalışır.

Kod İzleme: if / else ve while

```
▶ MOV AX, 12
▶ MOV BX, 30
3 CMP AX, BX
4 JNE degil ; koşulun TERSİ
5 MOV DX, 1 ; A bloğu: AX = BX
6 JMP son
7 degil: MOV DX, 2 ; B bloğu: AX ≠ BX
8 son: MOV CX, 2 ; while (CX > 0)
9 bas: CMP CX, 0
10 JBE bitti ; CX ≤ 0 → çık
11 ADD DX, CX ; gövde
12 DEC CX
13 JMP bas
14 bitti: RET
```

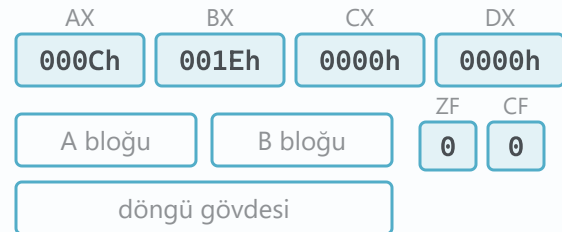
DEĞİŞKENLER

AX = 12

BX = 30

CX = 0

DX = 0

if (AX == BX) DX = 1; else DX = 2; ardından CX = 2 ile while (CX > 0) DX += CX. AX = 12, BX = 30.

Adım 1 / 10

Kod İzleme: if / else ve while

```
1 MOV AX, 12
2 MOV BX, 30
▶ 3 CMP AX, BX
4 JNE degil ; koşulun TERSİ
5 MOV DX, 1 ; A bloğu: AX = BX
6 JMP son
7 degil: MOV DX, 2 ; B bloğu: AX ≠ BX
8 son: MOV CX, 2 ; while (CX > 0)
9 bas: CMP CX, 0
10 JBE bitti ; CX ≤ 0 → çık
11 ADD DX, CX ; gövde
12 DEC CX
13 JMP bas
14 bitti: RET
```

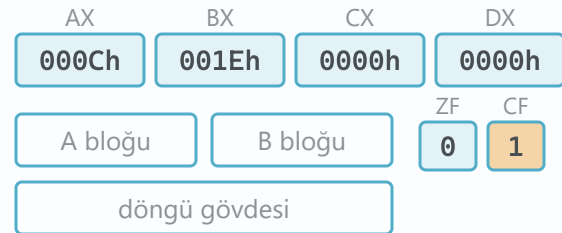
DEĞİŞKENLER

AX = 12

BX = 30

CX = 0

DX = 0

CMP AX, BX : 12 - 30 → ZF = 0 (eşit değil),
ödünç → CF = 1.

Adım 2 / 10

Kod İzleme: if / else ve while

```
1 MOV AX, 12
2 MOV BX, 30
3 CMP AX, BX
4 ► JNE degil ; koşulun TERSİ
5 MOV DX, 1 ; A bloğu: AX = BX
6 JMP son
7 degil: MOV DX, 2 ; B bloğu: AX ≠ BX
8 son: MOV CX, 2 ; while (CX > 0)
9 bas: CMP CX, 0
10 JBE bitti ; CX ≤ 0 → çık
11 ADD DX, CX ; gövde
12 DEC CX
13 JMP bas
14 bitti: RET
```

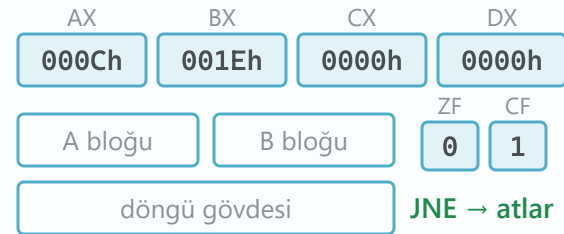
DEĞİŞKENLER

AX = 12

BX = 30

CX = 0

DX = 0

JNE degil : koşulun tersi sağlandı → A bloğu atlanır.

Adım 3 / 10

Kod İzleme: if / else ve while

```
1 MOV AX, 12
2 MOV BX, 30
3 CMP AX, BX
4 JNE degil ; koşulun TERSİ
5 MOV DX, 1 ; A bloğu: AX = BX
6 JMP son
► degil: MOV DX, 2 ; B bloğu: AX ≠ BX
8 son: MOV CX, 2 ; while (CX > 0)
9 bas: CMP CX, 0
10 JBE bitti ; CX ≤ 0 → çık
11 ADD DX, CX ; gövde
12 DEC CX
13 JMP bas
14 bitti: RET
```

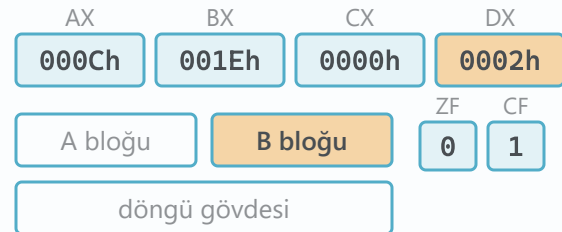
DEĞİŞKENLER

AX = 12

BX = 30

CX = 0

DX = 2

B bloğu: DX = 2. Sıradaki satır **son** ; A bloğundaki **JMP son** bu yolda gerekmedi.

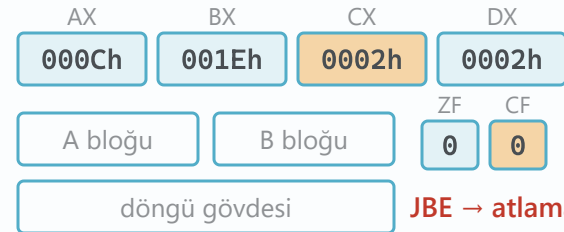
Adım 4 / 10

Kod İzleme: if / else ve while

```
1 MOV AX, 12
2 MOV BX, 30
3 CMP AX, BX
4 JNE degil ; koşulun TERSİ
5 MOV DX, 1 ; A bloğu: AX = BX
6 JMP son
7 degil: MOV DX, 2 ; B bloğu: AX ≠ BX
▶ son: MOV CX, 2 ; while (CX > 0)
▶ bas: CMP CX, 0
▶ JBE bitti ;  $CX \leq 0 \rightarrow$  çık
11 ADD DX, CX ; gövde
12 DEC CX
13 JMP bas
14 bitti: RET
```

DEĞİŞKENLER

AX = 12 BX = 30 **CX = 2** DX = 2

CX = 2. **CMP CX, 0** : $2 > 0 \rightarrow CF = 0, ZF = 0$;
JBE atlamaz, gövdeye girilir.

Adım 5 / 10

Kod İzleme: if / else ve while

```
1 MOV AX, 12
2 MOV BX, 30
3 CMP AX, BX
4 JNE degil ; koşulun TERSİ
5 MOV DX, 1 ; A bloğu: AX = BX
6 JMP son
7 degil: MOV DX, 2 ; B bloğu: AX ≠ BX
8 son: MOV CX, 2 ; while (CX > 0)
9 bas: CMP CX, 0
10 JBE bitti ; CX ≤ 0 → çık
▶ ADD DX, CX ; gövde
▶ DEC CX
13 JMP bas
14 bitti: RET
```

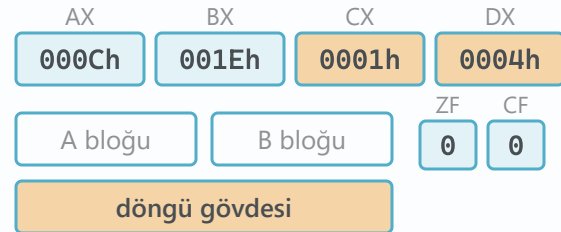
DEĞİŞKENLER

AX = 12

BX = 30

CX = 1

DX = 4

Gövde: $DX = 2 + 2 = 4$; $CX = 1$.

Adım 6 / 10

Kod İzleme: if / else ve while

```
1 MOV AX, 12
2 MOV BX, 30
3 CMP AX, BX
4 JNE degil ; koşulun TERSİ
5 MOV DX, 1 ; A bloğu: AX = BX
6 JMP son
7 degil: MOV DX, 2 ; B bloğu: AX ≠ BX
8 son: MOV CX, 2 ; while (CX > 0)
▶ bas: CMP CX, 0
▶ JBE bitti ;  $CX \leq 0 \rightarrow$  çık
11 ADD DX, CX ; gövde
12 DEC CX
▶ JMP bas
14 bitti: RET
```

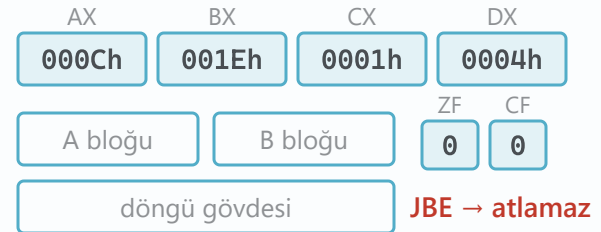
DEĞİŞKENLER

AX = 12

BX = 30

CX = 1

DX = 4

JMP bas : koşul yeniden sınanır; $1 > 0 \rightarrow$ JBE atlamaz.

Adım 7 / 10

Kod İzleme: if / else ve while

```
1 MOV AX, 12
2 MOV BX, 30
3 CMP AX, BX
4 JNE degil ; koşulun TERSİ
5 MOV DX, 1 ; A bloğu: AX = BX
6 JMP son
7 degil: MOV DX, 2 ; B bloğu: AX ≠ BX
8 son: MOV CX, 2 ; while (CX > 0)
9 bas: CMP CX, 0
10 JBE bitti ;  $CX \leq 0 \rightarrow$  çık
▶ ADD DX, CX ; gövde
▶ DEC CX
13 JMP bas
14 bitti: RET
```

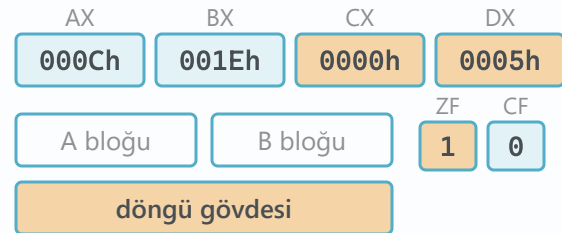
DEĞİŞKENLER

AX = 12

BX = 30

CX = 0

DX = 5

$DX = 4 + 1 = 5$; $CX = 0 \rightarrow$ DEC ZF = 1 yapar.

Adım 8 / 10

Kod İzleme: if / else ve while

```
1 MOV AX, 12
2 MOV BX, 30
3 CMP AX, BX
4 JNE degil ; koşulun TERSİ
5 MOV DX, 1 ; A bloğu: AX = BX
6 JMP son
7 degil: MOV DX, 2 ; B bloğu: AX ≠ BX
8 son: MOV CX, 2 ; while (CX > 0)
▶ bas: CMP CX, 0
▶ JBE bitti ;  $CX \leq 0 \rightarrow$  çık
11 ADD DX, CX ; gövde
12 DEC CX
▶ JMP bas
14 bitti: RET
```

DEĞİŞKENLER

AX = 12 BX = 30 CX = 0 DX = 5

AX	BX	CX	DX
000Ch	001Eh	0000h	0005h
A bloğu	B bloğu	ZF	CF
		1	0
döngü gövdesi			JBE → atlar

Başa dönülür: $CX = 0 \rightarrow ZF = 1$, JBE bitti atlar. Döngü koşulu başta sınındığı için $CX = 0$ ile hiç girilmezdi.

Adım 9 / 10

Kod İzleme: if / else ve while

```
1 MOV AX, 12
2 MOV BX, 30
3 CMP AX, BX
4 JNE degil ; koşulun TERSİ
5 MOV DX, 1 ; A bloğu: AX = BX
6 JMP son
7 degil: MOV DX, 2 ; B bloğu: AX ≠ BX
8 son: MOV CX, 2 ; while (CX > 0)
9 bas: CMP CX, 0
10 JBE bitti ; CX ≤ 0 → çık
11 ADD DX, CX ; gövde
12 DEC CX
13 JMP bas
▶ bitti: RET
```

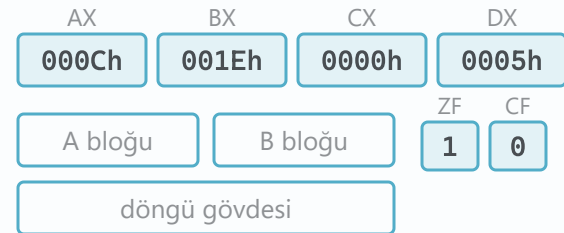
DEĞİŞKENLER

AX = 12

BX = 30

CX = 0

DX = 5

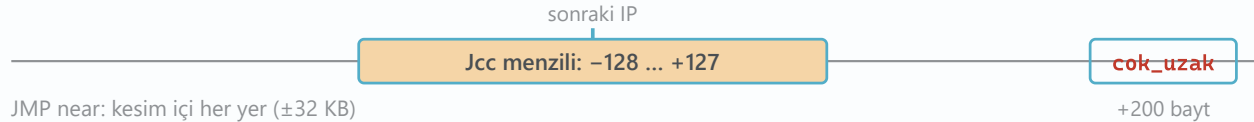

Sonuç DX = 5: B bloğu (2) + 2 + 1.

Adım 10 / 10

Menzil Dışı Koşullu Atlama

- 8086'da koşullu atlama yalnızca $-128 \dots +127$ bayt uzağa gidebilir.
- Hedef daha uzaktaysa assembler hata verir. Çözüm: koşulu **ters çevirip** kısa atlama ile hemen sonraki komutu atlamak, uzak hedefe ise **JMP** (near, ± 32 KB) ile gitmek.

Hatalı (hedef çok uzak)

```
cmp al, 0
je  cok_uzak    ; out of range!
; ... 200 baytlık kod ...
cok_uzak:
```

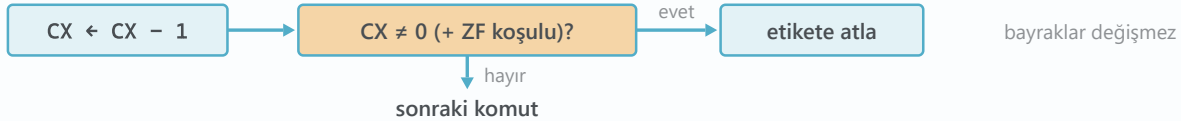
Doğru

```
cmp al, 0
jne devam      ; ters koşul, kısa
jmp cok_uzak   ; near JMP (E9)
devam:
; ... 200 baytlık kod ...
cok_uzak:
```

DÖNGÜLER

Döngü Komutları

Komut	İşlem ve atlama koşulu
LOOP	CX'i 1 azalt; CX $\neq$ 0 ise etikete atla.
LOOPE	CX'i 1 azalt; CX $\neq$ 0 ve eşitse (ZF = 1) atla.
LOOPZ	LOOPE ile aynı: CX $\neq$ 0 ve ZF = 1 ise atla.
LOOPNE	CX'i 1 azalt; CX $\neq$ 0 ve eşit değilse (ZF = 0) atla.
LOOPNZ	LOOPNE ile aynı: CX $\neq$ 0 ve ZF = 0 ise atla.
JCXZ	CX = 0 ise etikete atla (CX azaltılmaz).

Sayaç

Sayaç her zaman **CX** yazmacıdır.

Bayraklar

LOOP ailesi CX'i azaltırken bayrakları **değiştirmez**.

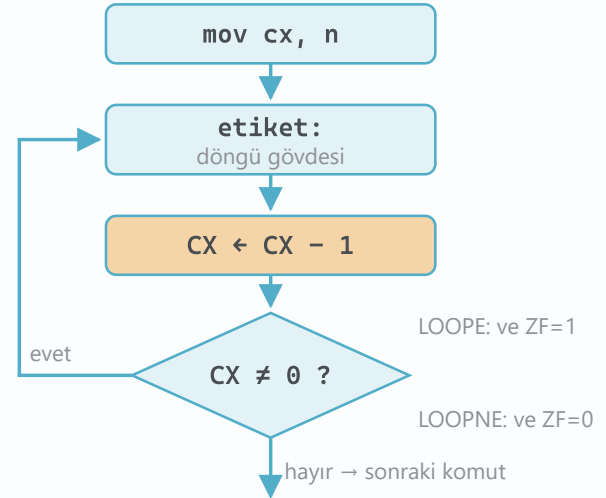
Menzil

Hepsi 2 bayt, rel8: geriye en fazla 128 bayt.

DÖNGÜLER

LOOP Nasıl Çalışır?

- Döngüler, bir kod bloğunun bir koşula bağlı olarak **tekrarlanmasını** sağlar.
- **LOOP etiket** : önce CX azaltılır, CX sıfır değilse etikete atlanır. **DEC CX** + **JNZ** ile aynı etki, ama bayraklar korunur.
- **LOOPE / LOOPZ** : $CX \neq 0$ ve $ZF = 1$ olduğu sürece;
LOOPNE / LOOPNZ : $CX \neq 0$ ve $ZF = 0$ olduğu sürece atlar.
- **JCXZ** : CX sıfır olduğunda etikete atlar.
- **Dikkat**: CX = 0 iken döngüye girilirse ilk azaltma CX'i FFFFh yapar → gövde **65.536** kez çalışır.

Kod İzleme: LOOP

```
1 include "emu8086.inc"
2 org 100h
3 ▶ mov cx, 5          ; CX = tekrar sayısı (5)
4 dongu:
5 ; döngü içeriği
6 loop dongu          ; CX ≠ 0 ise dongu'ye atla
7 jmp dur             ; döngü bitince dur'a atla
8 dur:
9 ret
```

DEĞİŞKENLER

CX = 0005h

tur = 0

CX = 0005h: gövde 5 kez çalışacak.

Adım 1 / 13

Kod İzleme: LOOP

```
1 include "emu8086.inc"
2 org 100h
3 mov cx, 5          ; CX = tekrar sayısı (5)
4 dongu:
5 ▶ ; döngü içeriği
6 loop dongu         ; CX ≠ 0 ise dongu'ye atla
7 jmp dur            ; döngü bitince dur'a atla
8 dur:
9 ret
```

DEĞİŞKENLER

CX = 0005h

tur = 1

1. tur: döngü içeriği yürütülür.

Adım 2 / 13

Kod İzleme: LOOP

```
1 include "emu8086.inc"
2 org 100h
3 mov cx, 5          ; CX = tekrar sayısı (5)
4 dongu:
5 ; döngü içeriği
6 ▶ loop dongu      ; CX ≠ 0 ise dongu'ye atla
7 jmp dur           ; döngü bitince dur'a atla
8 dur:
9 ret
```

DEĞİŞKENLER

CX = 0004h

tur = 1

loop : CX = 0004h ≠ 0 → **dongu** 'ya geri atla.

Adım 3 / 13

Kod İzleme: LOOP

```
1 include "emu8086.inc"
2 org 100h
3 mov cx, 5          ; CX = tekrar sayısı (5)
4 dongu:
5 ► ; döngü içeriği
6 loop dongu         ; CX ≠ 0 ise dongu'ye atla
7 jmp dur            ; döngü bitince dur'a atla
8 dur:
9 ret
```

DEĞİŞKENLER

CX = 0004h

tur = 2

2. tur: döngü içeriği yürütülür.

Adım 4 / 13

Kod İzleme: LOOP

```
1 include "emu8086.inc"
2 org 100h
3 mov cx, 5          ; CX = tekrar sayısı (5)
4 dongu:
5 ; döngü içeriği
6 ▶ loop dongu      ; CX ≠ 0 ise dongu'ye atla
7 jmp dur           ; döngü bitince dur'a atla
8 dur:
9 ret
```

DEĞİŞKENLER

CX = 0003h

tur = 2

loop : CX = 0003h ≠ 0 → **dongu** 'ya geri atla.

Adım 5 / 13

Kod İzleme: LOOP

```
1 include "emu8086.inc"
2 org 100h
3 mov cx, 5          ; CX = tekrar sayısı (5)
4 dongu:
5 ▶ ; döngü içeriği
6 loop dongu         ; CX ≠ 0 ise dongu'ye atla
7 jmp dur            ; döngü bitince dur'a atla
8 dur:
9 ret
```

DEĞİŞKENLER

CX = 0003h

tur = 3

3. tur: döngü içeriği yürütülür.

Adım 6 / 13

Kod İzleme: LOOP

```
1 include "emu8086.inc"
2 org 100h
3 mov cx, 5          ; CX = tekrar sayısı (5)
4 dongu:
5 ; döngü içeriği
6 ▶ loop dongu      ; CX ≠ 0 ise dongu'ye atla
7 jmp dur           ; döngü bitince dur'a atla
8 dur:
9 ret
```

DEĞİŞKENLER

CX = 0002h

tur = 3

loop : CX = 0002h ≠ 0 → **dongu** 'ya geri atla.

Adım 7 / 13

Kod İzleme: LOOP

```
1 include "emu8086.inc"
2 org 100h
3 mov cx, 5          ; CX = tekrar sayısı (5)
4 dongu:
5 ► ; döngü içeriği
6 loop dongu         ; CX ≠ 0 ise dongu'ye atla
7 jmp dur            ; döngü bitince dur'a atla
8 dur:
9 ret
```

DEĞİŞKENLER

CX = 0002h

tur = 4

4. tur: döngü içeriği yürütülür.

Adım 8 / 13

Kod İzleme: LOOP

```
1 include "emu8086.inc"
2 org 100h
3 mov cx, 5          ; CX = tekrar sayısı (5)
4 dongu:
5 ; döngü içeriği
6 ▶ loop dongu      ; CX ≠ 0 ise dongu'ye atla
7 jmp dur           ; döngü bitince dur'a atla
8 dur:
9 ret
```

DEĞİŞKENLER

CX = 0001h

tur = 4

loop : CX = 0001h ≠ 0 → **dongu** 'ya geri atla.

Adım 9 / 13

Kod İzleme: LOOP

```
1 include "emu8086.inc"
2 org 100h
3 mov cx, 5          ; CX = tekrar sayısı (5)
4 dongu:
5 ► ; döngü içeriği
6 loop dongu         ; CX ≠ 0 ise dongu'ye atla
7 jmp dur            ; döngü bitince dur'a atla
8 dur:
9 ret
```

DEĞİŞKENLER

CX = 0001h

tur = 5

5. tur: döngü içeriği yürütülür.

Adım 10 / 13

Kod İzleme: LOOP

```
1 include "emu8086.inc"
2 org 100h
3 mov cx, 5          ; CX = tekrar sayısı (5)
4 dongu:
5 ; döngü içeriği
6 ▶ loop dongu      ; CX ≠ 0 ise dongu'ye atla
7 jmp dur           ; döngü bitince dur'a atla
8 dur:
9 ret
```

DEĞİŞKENLER

CX = 0000h

tur = 5

loop : CX = 0000h → atlama yok,
döngüden çıkılır.

Adım 11 / 13

Kod İzleme: LOOP

```
1 include "emu8086.inc"
2 org 100h
3 mov cx, 5          ; CX = tekrar sayısı (5)
4 dongu:
5 ; döngü içeriği
6 loop dongu         ; CX ≠ 0 ise dongu'ye atla
7 ► jmp dur          ; döngü bitince dur'a atla
8 dur:
9 ret
```

DEĞİŞKENLER

CX = 0000h

tur = 5

jmp dur : **dur** zaten sonraki satır olduğundan bu atlama gereksizdir ama zararsızdır.

Adım 12 / 13

Kod İzleme: LOOP

```
1 include "emu8086.inc"
2 org 100h
3 mov cx, 5          ; CX = tekrar sayısı (5)
4 dongu:
5 ; döngü içeriği
6 loop dongu         ; CX ≠ 0 ise dongu'ye atla
7 jmp dur            ; döngü bitince dur'a atla
8 dur:
▶ ret
```

DEĞİŞKENLER

CX = 0000h

tur = 5

ret : gövde toplam 5 kez çalıştı.

Adım 13 / 13

Kod İzleme: İç İçe LOOP

```
1 org 100h
▶ mov bx, 0      ; toplam adım
3 mov cx, 5      ; dış döngü sayacı
4 k1:
5  add bx, 1
6  mov al, '1'
7  mov ah, 0eh
8  int 10h       ; '1' yaz
9  push cx       ; dış sayacı sakla
10 mov cx, 5     ; iç döngü sayacı
11 k2:
12  add bx, 1
13  mov al, '2'
14  mov ah, 0eh
15  int 10h      ; '2' yaz
16  loop k2      ; iç döngü
17  pop cx       ; dış sayacı geri al
18 loop k1      ; dış döngü
19 ret
```

DEĞİŞKENLER

BX = 0000h

SP = FFEh

ÇAĞRI YİĞİNİ

[FFFEh] 0000h

ÇIKTI

BX toplam adım sayacı: 0. .COM programında
SP = FFEh.

Adım 1 / 16

Kod İzleme: İç İçe LOOP

```
1 org 100h
2 mov bx, 0      ; toplam adım
3 ► mov cx, 5    ; dış döngü sayacı
4 k1:
5   add bx, 1
6   mov al, '1'
7   mov ah, 0eh
8   int 10h      ; '1' yaz
9   push cx      ; dış sayacı sakla
10  mov cx, 5    ; iç döngü sayacı
11 k2:
12   add bx, 1
13   mov al, '2'
14   mov ah, 0eh
15   int 10h     ; '2' yaz
16   loop k2     ; iç döngü
17   pop cx      ; dış sayacı geri al
18   loop k1     ; dış döngü
19 ret
```

DEĞİŞKENLER

BX = 0000h

CX = 0005h

SP = FFEh

ÇAĞRI YİĞİNİ

[FFFEh] 0000h

ÇIKTI

Dış döngü 5 kez dönecek: CX = 0005h.

Adım 2 / 16

Kod İzleme: İç İçe LOOP

```
1 org 100h
2 mov bx, 0      ; toplam adım
3 mov cx, 5      ; dış döngü sayacı
4 k1:
5 ► add bx, 1
6 mov al, '1'
7 mov ah, 0eh
8 int 10h        ; '1' yaz
9 push cx        ; dış sayacı sakla
10 mov cx, 5      ; iç döngü sayacı
11 k2:
12 add bx, 1
13 mov al, '2'
14 mov ah, 0eh
15 int 10h        ; '2' yaz
16 loop k2        ; iç döngü
17 pop cx        ; dış sayacı geri al
18 loop k1        ; dış döngü
19 ret
```

DEĞİŞKENLER

BX = 0001h

CX = 0005h

SP = FFEh

ÇAĞRI YİĞİNİ

[FFFEh] 0000h

ÇIKTI

Dış tur 1: BX = 1.

Adım 3 / 16

Kod İzleme: İç İçe LOOP

```
1 org 100h
2 mov bx, 0      ; toplam adım
3 mov cx, 5      ; dış döngü sayacı
4 k1:
5   add bx, 1
6   ▶ mov al, '1'
7   ▶ mov ah, 0eh
8   ▶ int 10h      ; '1' yaz
9   push cx       ; dış sayacı sakla
10  mov cx, 5     ; iç döngü sayacı
11 k2:
12   add bx, 1
13   mov al, '2'
14   mov ah, 0eh
15   int 10h      ; '2' yaz
16   loop k2      ; iç döngü
17  pop cx       ; dış sayacı geri al
18  loop k1      ; dış döngü
19  ret
```

DEĞİŞKENLER

BX = 0001h

CX = 0005h

AL = 31h

AH = 0Eh

SP = FFFEh

ÇAĞRI YİĞİNİ

[FFFEh] 0000h

ÇIKTI

1

AL = '1' (31h), AH = 0Eh → INT 10h teletype ile **1** yazılır. (0Eh işlevi BH'yi sayfa no. olarak kullanır; BX < 256 olduğundan BH = 0.)

Adım 4 / 16

Kod İzleme: İç İçe LOOP

```
1 org 100h
2 mov bx, 0      ; toplam adım
3 mov cx, 5      ; dış döngü sayacı
4 k1:
5   add bx, 1
6   mov al, '1'
7   mov ah, 0eh
8   int 10h      ; '1' yaz
9   ► push cx    ; dış sayacı sakla
10  mov cx, 5     ; iç döngü sayacı
11  k2:
12   add bx, 1
13   mov al, '2'
14   mov ah, 0eh
15   int 10h     ; '2' yaz
16   loop k2     ; iç döngü
17   pop cx      ; dış sayacı geri al
18   loop k1     ; dış döngü
19 ret
```

DEĞİŞKENLER

BX = 0001h

CX = 0005h

AL = 31h

AH = 0Eh

SP = FFFCh

ÇAĞRI YİĞİNİ

[FFFCh] 0005h

[FFFEh] 0000h

ÇIKTI

1

push cx : iç döngü de CX kullanacağı için dış sayacı (5) yığına saklanır; SP = FFFCh.

Kod İzleme: İç İçe LOOP

```
1 org 100h
2 mov bx, 0      ; toplam adım
3 mov cx, 5      ; dış döngü sayacı
4 k1:
5  add bx, 1
6  mov al, '1'
7  mov ah, 0eh
8  int 10h       ; '1' yaz
9  push cx       ; dış sayacı sakla
10 ► mov cx, 5   ; iç döngü sayacı
11 k2:
12  add bx, 1
13  mov al, '2'
14  mov ah, 0eh
15  int 10h       ; '2' yaz
16  loop k2       ; iç döngü
17  pop cx        ; dış sayacı geri al
18  loop k1       ; dış döngü
19 ret
```

DEĞİŞKENLER

BX = 0001h

CX = 0005h

AL = 31h

AH = 0Eh

SP = FFFCh

ÇAĞRI YİĞİNİ

[FFFCh] 0005h

[FFFEh] 0000h

ÇIKTI

1

İç döngü sayacı: CX = 5.

Adım 6 / 16

Kod İzleme: İç İçe LOOP

```
1 org 100h
2 mov bx, 0      ; toplam adım
3 mov cx, 5      ; dış döngü sayacı
4 k1:
5  add bx, 1
6  mov al, '1'
7  mov ah, 0eh
8  int 10h       ; '1' yaz
9  push cx       ; dış sayacı sakla
10 mov cx, 5     ; iç döngü sayacı
11 k2:
12 ▶ add bx, 1
13 ▶ mov al, '2'
14 ▶ mov ah, 0eh
15 ▶ int 10h     ; '2' yaz
16 loop k2       ; iç döngü
17 pop cx        ; dış sayacı geri al
18 loop k1       ; dış döngü
19 ret
```

DEĞİŞKENLER

BX = 0002h

CX = 0005h

AL = 32h

AH = 0Eh

SP = FFFCh

ÇAĞRI YİĞİNİ

[FFFCh] 0005h

[FFFEh] 0000h

ÇIKTI

12

İç tur 1: BX = 2, 2 yazılır.

Adım 7 / 16

Kod İzleme: İç İç Loop

```
1 org 100h
2 mov bx, 0      ; toplam adım
3 mov cx, 5      ; dış döngü sayacı
4 k1:
5  add bx, 1
6  mov al, '1'
7  mov ah, 0eh
8  int 10h       ; '1' yaz
9  push cx       ; dış sayacı sakla
10 mov cx, 5     ; iç döngü sayacı
11 k2:
12  add bx, 1
13  mov al, '2'
14  mov ah, 0eh
15  int 10h      ; '2' yaz
16  ► loop k2    ; iç döngü
17  pop cx       ; dış sayacı geri al
18 loop k1       ; dış döngü
19 ret
```

DEĞİŞKENLER

BX = 0002h

CX = 0004h

AL = 32h

AH = 0Eh

SP = FFFCh

ÇAĞRI YİĞİNİ

[FFFCh] 0005h

[FFFEh] 0000h

ÇIKTI

12

loop k2 : CX = 4 → k2'ye dön.

Adım 8 / 16

Kod İzleme: İç İçe LOOP

```
1 org 100h
2 mov bx, 0      ; toplam adım
3 mov cx, 5      ; dış döngü sayacı
4 k1:
5  add bx, 1
6  mov al, '1'
7  mov ah, 0eh
8  int 10h       ; '1' yaz
9  push cx       ; dış sayacı sakla
10 mov cx, 5     ; iç döngü sayacı
11 k2:
12  add bx, 1
13  mov al, '2'
14  mov ah, 0eh
15  int 10h      ; '2' yaz
16  ► loop k2    ; iç döngü
17  pop cx       ; dış sayacı geri al
18 loop k1       ; dış döngü
19 ret
```

DEĞİŞKENLER

BX = 0006h

CX = 0000h

AL = 32h

AH = 0Eh

SP = FFFCh

ÇAĞRI YİĞİNİ

[FFFCh] 0005h

[FFFEh] 0000h

ÇIKTI

122222

4 iç tur daha: toplam 5 adet **2** yazıldı, BX = 6, CX = 0 → iç döngü biter.

Adım 9 / 16

Kod İzleme: İç İç Loop

```
1 org 100h
2 mov bx, 0      ; toplam adım
3 mov cx, 5      ; dış döngü sayacı
4 k1:
5   add bx, 1
6   mov al, '1'
7   mov ah, 0eh
8   int 10h      ; '1' yaz
9   push cx      ; dış sayacı sakla
10  mov cx, 5    ; iç döngü sayacı
11 k2:
12   add bx, 1
13   mov al, '2'
14   mov ah, 0eh
15   int 10h     ; '2' yaz
16   loop k2     ; iç döngü
17 ► pop cx      ; dış sayacı geri al
18 loop k1       ; dış döngü
19 ret
```

DEĞİŞKENLER

BX = 0006h

CX = 0005h

AL = 32h

AH = 0Eh

SP = FFFeh

ÇAĞRI YİĞİNİ

[FFFEh] 0000h

ÇIKTI

122222

pop cx : dış sayacı geri gelir: CX = 5, SP = FFFeh.

Adım 10 / 16

Kod İzleme: İç İç Loop

```
1 org 100h
2 mov bx, 0      ; toplam adım
3 mov cx, 5      ; dış döngü sayacı
4 k1:
5  add bx, 1
6  mov al, '1'
7  mov ah, 0eh
8  int 10h       ; '1' yaz
9  push cx       ; dış sayacı sakla
10 mov cx, 5     ; iç döngü sayacı
11 k2:
12  add bx, 1
13  mov al, '2'
14  mov ah, 0eh
15  int 10h      ; '2' yaz
16  loop k2      ; iç döngü
17 pop cx       ; dış sayacı geri al
18 ► loop k1     ; dış döngü
19 ret
```

DEĞİŞKENLER

BX = 0006h

CX = 0004h

AL = 32h

AH = 0Eh

SP = FFFeh

ÇAĞRI YİĞİNİ

[FFFEh] 0000h

ÇIKTI

122222

loop k1 : CX = 4 → k1'e dön (dış tur 2).

Adım 11 / 16

Kod İzleme: İç İçe LOOP

```
1 org 100h
2 mov bx, 0      ; toplam adım
3 mov cx, 5      ; dış döngü sayacı
4 k1:
5  add bx, 1
6  mov al, '1'
7  mov ah, 0eh
8  int 10h       ; '1' yaz
9  push cx       ; dış sayacı sakla
10 mov cx, 5     ; iç döngü sayacı
11 k2:
12  add bx, 1
13  mov al, '2'
14  mov ah, 0eh
15  int 10h      ; '2' yaz
16  loop k2      ; iç döngü
17  pop cx       ; dış sayacı geri al
18 ► loop k1     ; dış döngü
19 ret
```

DEĞİŞKENLER

BX = 000Ch

CX = 0003h

AL = 32h

AH = 0Eh

SP = FFFEh

ÇAĞRI YİĞİNİ

[FFFEh] 0000h

ÇIKTI

122222122222

Dış tur 2 bitti: BX = 12, CX = 3.

Adım 12 / 16

Kod İzleme: İç İçe LOOP

```
1 org 100h
2 mov bx, 0      ; toplam adım
3 mov cx, 5      ; dış döngü sayacı
4 k1:
5  add bx, 1
6  mov al, '1'
7  mov ah, 0eh
8  int 10h       ; '1' yaz
9  push cx       ; dış sayacı sakla
10 mov cx, 5     ; iç döngü sayacı
11 k2:
12  add bx, 1
13  mov al, '2'
14  mov ah, 0eh
15  int 10h      ; '2' yaz
16  loop k2      ; iç döngü
17  pop cx       ; dış sayacı geri al
18 ► loop k1     ; dış döngü
19 ret
```

DEĞİŞKENLER

BX = 0012h

CX = 0002h

AL = 32h

AH = 0Eh

SP = FFFEh

ÇAĞRI YİĞİNİ

[FFFEh] 0000h

ÇIKTI

122222122222122222

Dış tur 3 bitti: BX = 18, CX = 2.

Adım 13 / 16

Kod İzleme: İç İçe LOOP

```
1 org 100h
2 mov bx, 0      ; toplam adım
3 mov cx, 5      ; dış döngü sayacı
4 k1:
5  add bx, 1
6  mov al, '1'
7  mov ah, 0eh
8  int 10h       ; '1' yaz
9  push cx       ; dış sayacı sakla
10 mov cx, 5     ; iç döngü sayacı
11 k2:
12  add bx, 1
13  mov al, '2'
14  mov ah, 0eh
15  int 10h      ; '2' yaz
16  loop k2      ; iç döngü
17 pop cx       ; dış sayacı geri al
18 ► loop k1     ; dış döngü
19 ret
```

DEĞİŞKENLER

BX = 0018h

CX = 0001h

AL = 32h

AH = 0Eh

SP = FFFEh

ÇAĞRI YİĞİNİ

[FFFEh] 0000h

ÇIKTI

122222122222122222122222

Dış tur 4 bitti: BX = 24, CX = 1.

Adım 14 / 16

Kod İzleme: İç İçe LOOP

```
1 org 100h
2 mov bx, 0      ; toplam adım
3 mov cx, 5      ; dış döngü sayacı
4 k1:
5  add bx, 1
6  mov al, '1'
7  mov ah, 0eh
8  int 10h       ; '1' yaz
9  push cx       ; dış sayacı sakla
10 mov cx, 5     ; iç döngü sayacı
11 k2:
12  add bx, 1
13  mov al, '2'
14  mov ah, 0eh
15  int 10h      ; '2' yaz
16  loop k2      ; iç döngü
17  pop cx       ; dış sayacı geri al
18 ► loop k1     ; dış döngü
19 ret
```

DEĞİŞKENLER

BX = 001Eh

CX = 0000h

AL = 32h

AH = 0Eh

SP = FFFEh

ÇAĞRI YİĞİNİ

[FFFEh] 0000h

ÇIKTI

122222122222122222122222122222

Dış tur 5 bitti: CX = 0 → dış döngüden çıkılır.
BX = 30 = 001Eh (5 + 5×5 adım).

Adım 15 / 16

Kod İzleme: İç İçe LOOP

```
1 org 100h
2 mov bx, 0      ; toplam adım
3 mov cx, 5      ; dış döngü sayacı
4 k1:
5  add bx, 1
6  mov al, '1'
7  mov ah, 0eh
8  int 10h      ; '1' yaz
9  push cx      ; dış sayacı sakla
10 mov cx, 5     ; iç döngü sayacı
11 k2:
12  add bx, 1
13  mov al, '2'
14  mov ah, 0eh
15  int 10h     ; '2' yaz
16  loop k2     ; iç döngü
17  pop cx      ; dış sayacı geri al
18 loop k1      ; dış döngü
▶ ret
```

DEĞİŞKENLER

BX = 001Eh

CX = 0000h

AL = 32h

AH = 0Eh

SP = FFFEh

ÇAĞRI YİĞİNİ

[FFFEh] 0000h

ÇIKTI

122222122222122222122222122222

ret . Ekranda 5 kez "122222" vardır.
push/pop dengesi sayesinde ret doğru adrese (0000h) döner.

Adım 16 / 16

Kod İzleme: LOOPNE ile Dizide Arama

```
1 org 100h
2 ► mov cx, 5          ; eleman sayısı
3 mov si, -1          ; ilk inc ile 0 olur
4 ara:
5 inc si              ; sonraki eleman
6 cmp dizi[si], 3     ; aranan değer 3 mü?
7 loopne ara          ; CX≠0 ve ZF=0 ise sürdür
8 jne yok             ; ZF=0 → bulunamadı
9 mov al, 1           ; bulundu, konum SI'da
10 ret
11 yok:
12 mov al, 0           ; bulunamadı
13 ret
14 dizi db 7, 1, 3, 9, 4
```

DEĞİŞKENLER

CX = 0005h

[0]	[1]	[2]	[3]	[4]
7	1	3	9	4

En fazla 5 eleman incelenecek.

Adım 1 / 13

Kod İzleme: LOOPNE ile Dizide Arama

```
1 org 100h
2 mov cx, 5          ; eleman sayısı
3 ► mov si, -1       ; ilk inc ile 0 olur
4 ara:
5 inc si             ; sonraki eleman
6 cmp dizi[si], 3    ; aranan değer 3 mü?
7 loopne ara         ; CX≠0 ve ZF=0 ise sürdür
8 jne yok            ; ZF=0 → bulunamadı
9 mov al, 1          ; bulundu, konum SI'da
10 ret
11 yok:
12 mov al, 0          ; bulunamadı
13 ret
14 dizi db 7, 1, 3, 9, 4
```

DEĞİŞKENLER

CX = 0005h

SI = FFFFh

[0]	[1]	[2]	[3]	[4]
7	1	3	9	4

SI = -1 (FFFFh); döngüdeki ilk `inc` onu 0 yapar.

Adım 2 / 13

Kod İzleme: LOOPNE ile Dizide Arama

```
1 org 100h
2 mov cx, 5          ; eleman sayısı
3 mov si, -1         ; ilk inc ile 0 olur
4 ara:
5 ► inc si           ; sonraki eleman
6 cmp dizi[si], 3    ; aranan değer 3 mü?
7 loopne ara         ; CX≠0 ve ZF=0 ise sürdür
8 jne yok            ; ZF=0 → bulunamadı
9 mov al, 1          ; bulundu, konum SI'da
10 ret
11 yok:
12 mov al, 0          ; bulunamadı
13 ret
14 dizi db 7, 1, 3, 9, 4
```

DEĞİŞKENLER

CX = 0005h

SI = 0000h

[0]	[1]	[2]	[3]	[4]
7	1	3	9	4

SI

SI = 0.

Adım 3 / 13

Kod İzleme: LOOPNE ile Dizide Arama

```
1 org 100h
2 mov cx, 5          ; eleman sayısı
3 mov si, -1         ; ilk inc ile 0 olur
4 ara:
5 inc si             ; sonraki eleman
6 ▶ cmp dizi[si], 3  ; aranan değer 3 mü?
7 loopne ara         ; CX≠0 ve ZF=0 ise sürdür
8 jne yok            ; ZF=0 → bulunamadı
9 mov al, 1          ; bulundu, konum SI'da
10 ret
11 yok:
12 mov al, 0          ; bulunamadı
13 ret
14 dizi db 7, 1, 3, 9, 4
```

DEĞİŞKENLER

CX = 0005h

SI = 0000h

ZF = 0

[0]	[1]	[2]	[3]	[4]
7	1	3	9	4

SI

dizi[0] = 7; $7 - 3 \rightarrow ZF = 0$.

Adım 4 / 13

Kod İzleme: LOOPNE ile Dizide Arama

```
1 org 100h
2 mov cx, 5          ; eleman sayısı
3 mov si, -1         ; ilk inc ile 0 olur
4 ara:
5 inc si             ; sonraki eleman
6 cmp dizi[si], 3    ; aranan değer 3 mü?
7 ► loopne ara       ; CX≠0 ve ZF=0 ise sürdür
8 jne yok            ; ZF=0 → bulunamadı
9 mov al, 1          ; bulundu, konum SI'da
10 ret
11 yok:
12 mov al, 0          ; bulunamadı
13 ret
14 dizi db 7, 1, 3, 9, 4
```

DEĞİŞKENLER

CX = 0004h

SI = 0000h

ZF = 0

[0]	[1]	[2]	[3]	[4]
7	1	3	9	4

SI

loopne : CX = 4 ≠ 0 ve ZF = 0 → aramaya devam.

Adım 5 / 13

Kod İzleme: LOOPNE ile Dizide Arama

```
1 org 100h
2 mov cx, 5          ; eleman sayısı
3 mov si, -1         ; ilk inc ile 0 olur
4 ara:
5 ► inc si           ; sonraki eleman
6 cmp dizi[si], 3    ; aranan değer 3 mü?
7 loopne ara         ; CX≠0 ve ZF=0 ise sürdür
8 jne yok            ; ZF=0 → bulunamadı
9 mov al, 1          ; bulundu, konum SI'da
10 ret
11 yok:
12 mov al, 0          ; bulunamadı
13 ret
14 dizi db 7, 1, 3, 9, 4
```

DEĞİŞKENLER

CX = 0004h

SI = 0001h

ZF = 0

[0]	[1]	[2]	[3]	[4]
7	1	3	9	4

|
SI

SI = 1.

Adım 6 / 13

Kod İzleme: LOOPNE ile Dizide Arama

```
1 org 100h
2 mov cx, 5          ; eleman sayısı
3 mov si, -1         ; ilk inc ile 0 olur
4 ara:
5 inc si             ; sonraki eleman
6 ▶ cmp dizi[si], 3  ; aranan değer 3 mü?
7 loopne ara         ; CX≠0 ve ZF=0 ise sürdür
8 jne yok            ; ZF=0 → bulunamadı
9 mov al, 1          ; bulundu, konum SI'da
10 ret
11 yok:
12 mov al, 0          ; bulunamadı
13 ret
14 dizi db 7, 1, 3, 9, 4
```

DEĞİŞKENLER

CX = 0004h

SI = 0001h

ZF = 0

[0]	[1]	[2]	[3]	[4]
7	1	3	9	4

SI

dizi[1] = 1; 1 - 3 → ZF = 0.

Adım 7 / 13

Kod İzleme: LOOPNE ile Dizide Arama

```
1 org 100h
2 mov cx, 5          ; eleman sayısı
3 mov si, -1         ; ilk inc ile 0 olur
4 ara:
5 inc si             ; sonraki eleman
6 cmp dizi[si], 3    ; aranan değer 3 mü?
7 ► loopne ara       ; CX≠0 ve ZF=0 ise sürdür
8 jne yok            ; ZF=0 → bulunamadı
9 mov al, 1          ; bulundu, konum SI'da
10 ret
11 yok:
12 mov al, 0          ; bulunamadı
13 ret
14 dizi db 7, 1, 3, 9, 4
```

DEĞİŞKENLER

CX = 0003h

SI = 0001h

ZF = 0

[0]	[1]	[2]	[3]	[4]
7	1	3	9	4

SI

loopne : CX = 3 ≠ 0 ve ZF = 0 → aramaya devam.

Adım 8 / 13

Kod İzleme: LOOPNE ile Dizide Arama

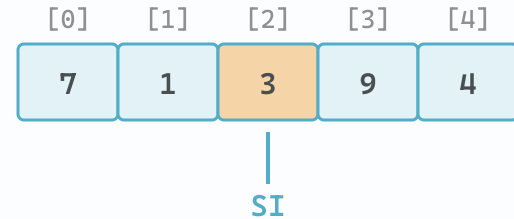
```
1 org 100h
2 mov cx, 5          ; eleman sayısı
3 mov si, -1         ; ilk inc ile 0 olur
4 ara:
5 ► inc si           ; sonraki eleman
6 cmp dizi[si], 3    ; aranan değer 3 mü?
7 loopne ara         ; CX≠0 ve ZF=0 ise sürdür
8 jne yok            ; ZF=0 → bulunamadı
9 mov al, 1          ; bulundu, konum SI'da
10 ret
11 yok:
12 mov al, 0          ; bulunamadı
13 ret
14 dizi db 7, 1, 3, 9, 4
```

DEĞİŞKENLER

CX = 0003h

SI = 0002h

ZF = 0

SI = 2.

Adım 9 / 13

Kod İzleme: LOOPNE ile Dizide Arama

```
1 org 100h
2 mov cx, 5          ; eleman sayısı
3 mov si, -1         ; ilk inc ile 0 olur
4 ara:
5 inc si             ; sonraki eleman
6 ▶ cmp dizi[si], 3  ; aranan değer 3 mü?
7 loopne ara         ; CX≠0 ve ZF=0 ise sürdür
8 jne yok            ; ZF=0 → bulunamadı
9 mov al, 1          ; bulundu, konum SI'da
10 ret
11 yok:
12 mov al, 0          ; bulunamadı
13 ret
14 dizi db 7, 1, 3, 9, 4
```

DEĞİŞKENLER

CX = 0003h

SI = 0002h

ZF = 1

[0]	[1]	[2]	[3]	[4]
7	1	3	9	4

SI

dizi[2] = 3; 3 - 3 → ZF = 1.

Adım 10 / 13

Kod İzleme: LOOPNE ile Dizide Arama

```
1 org 100h
2 mov cx, 5          ; eleman sayısı
3 mov si, -1         ; ilk inc ile 0 olur
4 ara:
5 inc si             ; sonraki eleman
6 cmp dizi[si], 3    ; aranan değer 3 mü?
7 ► loopne ara       ; CX≠0 ve ZF=0 ise sürdür
8 jne yok            ; ZF=0 → bulunamadı
9 mov al, 1          ; bulundu, konum SI'da
10 ret
11 yok:
12 mov al, 0          ; bulunamadı
13 ret
14 dizi db 7, 1, 3, 9, 4
```

DEĞİŞKENLER

CX = 0002h

SI = 0002h

ZF = 1

[0]	[1]	[2]	[3]	[4]
7	1	3	9	4

SI

loopne : CX = 2 ama **ZF = 1** → döngüden çıkılır. LOOPNE bayrakları değiştirmedığı için ZF = 1 korunur.

Adım 11 / 13

Kod İzleme: LOOPNE ile Dizide Arama

```
1 org 100h
2 mov cx, 5          ; eleman sayısı
3 mov si, -1         ; ilk inc ile 0 olur
4 ara:
5 inc si             ; sonraki eleman
6 cmp dizi[si], 3    ; aranan değer 3 mü?
7 loopne ara         ; CX≠0 ve ZF=0 ise sürdür
8 ► jne yok          ; ZF=0 → bulunamadı
9 mov al, 1          ; bulundu, konum SI'da
10 ret
11 yok:
12 mov al, 0          ; bulunamadı
13 ret
14 dizi db 7, 1, 3, 9, 4
```

DEĞİŞKENLER

CX = 0002h

SI = 0002h

ZF = 1

[0]	[1]	[2]	[3]	[4]
7	1	3	9	4

SI

ZF = 1 → jne yok atlamaz: değer bulundu.

Adım 12 / 13

Kod İzleme: LOOPNE ile Dizide Arama

```
1 org 100h
2 mov cx, 5          ; eleman sayısı
3 mov si, -1         ; ilk inc ile 0 olur
4 ara:
5 inc si             ; sonraki eleman
6 cmp dizi[si], 3    ; aranan değer 3 mü?
7 loopne ara         ; CX≠0 ve ZF=0 ise sürdür
8 jne yok            ; ZF=0 → bulunamadı
▶ mov al, 1          ; bulundu, konum SI'da
▶ ret
11 yok:
12 mov al, 0          ; bulunamadı
13 ret
14 dizi db 7, 1, 3, 9, 4
```

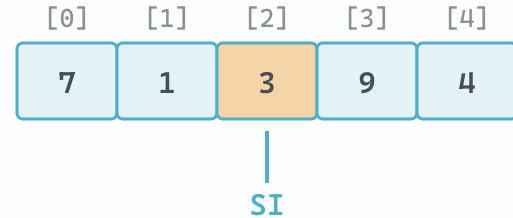
DEĞİŞKENLER

CX = 0002h

SI = 0002h

ZF = 1

AL = 01h

AL = 1 (bulundu), SI = 2 konumu gösterir.
Döngü 5 yerine 3 turda bitti.

Adım 13 / 13

DÖNGÜLER

JCXZ ve LOOP / DEC-JNZ

Sıfır turlu döngüye karşı koruma

```
mov cx, n          ; n çalışma anında  
jcxz atla          ; CX = 0 ise girme  
tekrar:  
    ; gövde  
    loop tekrar  
atla:
```

JCXZ olmadan CX = 0 iken LOOP önce CX'i FFFFh yapar ve gövde 65.536 kez çalışır.

LOOP mu, DEC + JNZ mi?

	LOOP	DEC CX + JNZ
Boyut	2 bayt	1 + 2 = 3 bayt
Bayraklar	değişmez	ZF, SF, OF, PF, AF değişir (CF korunur)
Sayaç	yalnız CX	herhangi bir yazmaç
Ek koşul	LOOPE / LOOPNE	farklı Jcc seçilebilir

Kod İzleme: JCXZ Koruması ve DEC-JNZ

```
▶ MOV CX, 0      ; n = 0
▶ MOV AX, 0
3 JCXZ atla      ; CX = 0 → girme
4 tekrar: INC AX
5 LOOP tekrar
6 atla: MOV BX, 3 ; n = 3, sayaç BX
7 STC           ; CF = 1
8 tekrar2: INC AX
9 DEC BX        ; CF korunur
10 JNZ tekrar2
11 RET
```

DEĞİŞKENLER

AX = 0 BX = 0 CX = 0 CF = 0

AX		BX		CX	
0000h		0000h		0000h	
ZF	CF				
0	0				

Tur sayısı $n = 0$ olarak CX'te. Korumasız LOOP önce CX'i FFFFh yapar ve gövde 65.536 kez çalışırdı.

Kod İzleme: JCXZ Koruması ve DEC-JNZ

```
1 MOV CX, 0 ; n = 0
2 MOV AX, 0
▶ JCXZ atla ; CX = 0 → girme
4 tekrar: INC AX
5 LOOP tekrar
6 atla: MOV BX, 3 ; n = 3, sayaç BX
7 STC ; CF = 1
8 tekrar2: INC AX
9 DEC BX ; CF korunur
10 JNZ tekrar2
11 RET
```

DEĞİŞKENLER

AX = 0 BX = 0 CX = 0 CF = 0

AX		BX		CX	
0000h		0000h		0000h	
ZF	CF				
0	0	JCXZ → atlar			

JCXZ atla : CX = 0 → döngüye hiç girilmez. AX = 0 kaldı.

Kod İzleme: JCXZ Koruması ve DEC-JNZ

```
1 MOV CX, 0 ; n = 0
2 MOV AX, 0
3 JCXZ atla ; CX = 0 → girme
4 tekrar: INC AX
5 LOOP tekrar
▶ atla: MOV BX, 3 ; n = 3, sayaç BX
7 STC ; CF = 1
8 tekrar2: INC AX
9 DEC BX ; CF korunur
10 JNZ tekrar2
11 RET
```

DEĞİŞKENLER

AX = 0

BX = 3

CX = 0

CF = 0

AX

0000h

BX

0003h

CX

0000h

ZF

0

CF

0

İkinci döngü: sayaç BX = 3 (DEC-JNZ istenen yazmacı kullanabilir).

Kod İzleme: JCXZ Koruması ve DEC-JNZ

```
1 MOV CX, 0 ; n = 0
2 MOV AX, 0
3 JCXZ atla ; CX = 0 → girme
4 tekrar: INC AX
5 LOOP tekrar
6 atla: MOV BX, 3 ; n = 3, sayaç BX
7 ► STC ; CF = 1
8 tekrar2: INC AX
9 DEC BX ; CF korunur
10 JNZ tekrar2
11 RET
```

DEĞİŞKENLER

AX = 0

BX = 3

CX = 0

CF = 1

AX

0000h

BX

0003h

CX

0000h

ZF

0

CF

1

STC : CF = 1. Döngü boyunca korunması gereken bir bilgi gibi düşünülebilir.

Kod İzleme: JCXZ Koruması ve DEC-JNZ

```
1 MOV CX, 0 ; n = 0
2 MOV AX, 0
3 JCXZ atla ; CX = 0 → girme
4 tekrar: INC AX
5 LOOP tekrar
6 atla: MOV BX, 3 ; n = 3, sayaç BX
7 STC ; CF = 1
▶ tekrar2: INC AX
▶ DEC BX ; CF korunur
▶ JNZ tekrar2
11 RET
```

DEĞİŞKENLER

AX = 1

BX = 2

CX = 0

CF = 1

AX

0001h

BX

0002h

CX

0000h

ZF

0

CF

1

JNZ → atlar

Tur 1: AX = 1. DEC BX → 2, ZF = 0 → JNZ
geri atlar. CF hâlâ 1.

Adım 5 / 9

Kod İzleme: JCXZ Koruması ve DEC-JNZ

```
1 MOV CX, 0      ; n = 0
2 MOV AX, 0
3 JCXZ atla      ; CX = 0 → girme
4 tekrar: INC AX
5 LOOP tekrar
6 atla: MOV BX, 3 ; n = 3, sayaç BX
7 STC           ; CF = 1
▶ tekrar2: INC AX
▶ DEC BX       ; CF korunur
▶ JNZ tekrar2
11 RET
```

DEĞİŞKENLER

AX = 2

BX = 1

CX = 0

CF = 1

AX

0002h

BX

0001h

CX

0000h

ZF

0

CF

1

JNZ → atlar

Tur 2: AX = 2, BX = 1.

Adım 6 / 9

Kod İzleme: JCXZ Koruması ve DEC-JNZ

```
1 MOV CX, 0 ; n = 0
2 MOV AX, 0
3 JCXZ atla ; CX = 0 → girme
4 tekrar: INC AX
5 LOOP tekrar
6 atla: MOV BX, 3 ; n = 3, sayaç BX
7 STC ; CF = 1
▶ tekrar2: INC AX
▶ DEC BX ; CF korunur
10 JNZ tekrar2
11 RET
```

DEĞİŞKENLER

AX = 3

BX = 0

CX = 0

CF = 1

AX

0003h

BX

0000h

CX

0000h

ZF

1

CF

1

Tur 3: AX = 3. DEC BX → 0, ZF = 1. INC/DEC CF'ye dokunmadı: CF = 1.

Adım 7 / 9

Kod İzleme: JCXZ Koruması ve DEC-JNZ

```
1 MOV CX, 0 ; n = 0
2 MOV AX, 0
3 JCXZ atla ; CX = 0 → girme
4 tekrar: INC AX
5 LOOP tekrar
6 atla: MOV BX, 3 ; n = 3, sayaç BX
7 STC ; CF = 1
8 tekrar2: INC AX
9 DEC BX ; CF korunur
▶ JNZ tekrar2
11 RET
```

DEĞİŞKENLER

AX = 3

BX = 0

CX = 0

CF = 1

AX

0003h

BX

0000h

CX

0000h

ZF

1

CF

1

JNZ → atlamaz**JNZ** : ZF = 1 → atlamaz, döngü biter.

Adım 8 / 9

Kod İzleme: JCXZ Koruması ve DEC-JNZ

```
1 MOV CX, 0 ; n = 0
2 MOV AX, 0
3 JCXZ atla ; CX = 0 → girme
4 tekrar: INC AX
5 LOOP tekrar
6 atla: MOV BX, 3 ; n = 3, sayaç BX
7 STC ; CF = 1
8 tekrar2: INC AX
9 DEC BX ; CF korunur
10 JNZ tekrar2
▶ RET
```

DEĞİŞKENLER

AX = 3

BX = 0

CX = 0

CF = 1

AX

0003h

BX

0000h

CX

0000h

ZF

1

CF

1

Sonuç AX = 3, CF = 1 korundu. LOOP da bayrak değiştirmez ama yalnız CX ile çalışır.

Adım 9 / 9

Kod İzleme: Dizi Elemanları Toplamı

```
1 org 100h
▶ mov cx, 5          ; eleman sayısı
▶ mov al, 0          ; toplam (AL) = 0
▶ mov bx, 0          ; BX = indis
5 next:
6 add al, vector[bx] ; elemanı topla
7 inc bx             ; sonraki eleman
8 loop next          ; CX = 0 olana kadar dön
9 mov m, al          ; sonucu m'ye yaz
10 ret
11 vector db 5, 4, 5, 2, 1
12 m db 0
```

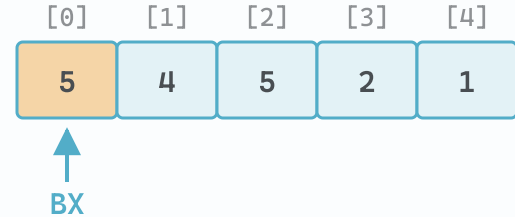
DEĞİŞKENLER

CX = 0005h

BX = 0000h

AL = 00h

m = 00h

CX = 5 eleman, toplam AL = 0, indis BX = 0.

Adım 1 / 13

Kod İzleme: Dizi Elemanları Toplamı

```
1 org 100h
2 mov cx, 5          ; eleman sayısı
3 mov al, 0          ; toplam (AL) = 0
4 mov bx, 0          ; BX = indis
5 next:
6 ► add al, vector[bx] ; elemanı topla
7 inc bx             ; sonraki eleman
8 loop next          ; CX = 0 olana kadar dön
9 mov m, al           ; sonucu m'ye yaz
10 ret
11 vector db 5, 4, 5, 2, 1
12 m db 0
```

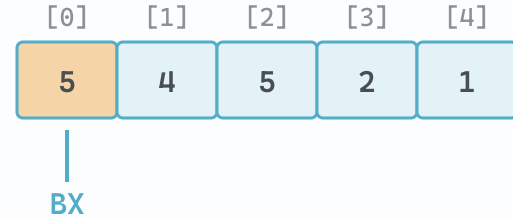
DEĞİŞKENLER

CX = 0005h

BX = 0000h

AL = 05h

m = 00h

add al, vector[0] : AL = 0 + 5 = 5 (05h).

Kod İzleme: Dizi Elemanları Toplamı

```
1 org 100h
2 mov cx, 5          ; eleman sayısı
3 mov al, 0          ; toplam (AL) = 0
4 mov bx, 0          ; BX = indis
5 next:
6 add al, vector[bx] ; elemanı topla
7 ▶ inc bx           ; sonraki eleman
8 ▶ loop next        ; CX = 0 olana kadar dön
9 mov m, al          ; sonucu m'ye yaz
10 ret
11 vector db 5, 4, 5, 2, 1
12 m db 0
```

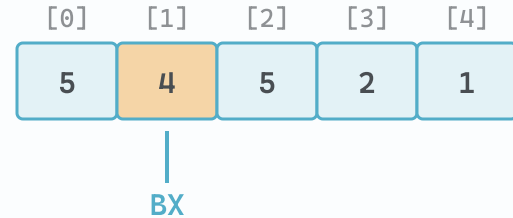
DEĞİŞKENLER

CX = 0004h

BX = 0001h

AL = 05h

m = 00h

BX = 1, CX = 4 → next'e dön.

Adım 3 / 13

Kod İzleme: Dizi Elemanları Toplamı

```
1 org 100h
2 mov cx, 5          ; eleman sayısı
3 mov al, 0          ; toplam (AL) = 0
4 mov bx, 0          ; BX = indis
5 next:
6 ► add al, vector[bx] ; elemanı topla
7 inc bx             ; sonraki eleman
8 loop next          ; CX = 0 olana kadar dön
9 mov m, al           ; sonucu m'ye yaz
10 ret
11 vector db 5, 4, 5, 2, 1
12 m db 0
```

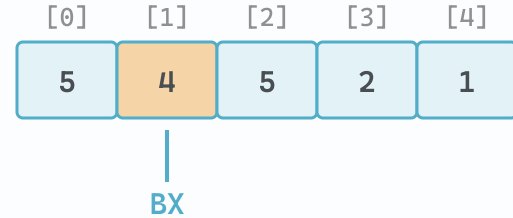
DEĞİŞKENLER

CX = 0004h

BX = 0001h

AL = 09h

m = 00h

add al, vector[1] : AL = 5 + 4 = 9 (09h).

Kod İzleme: Dizi Elemanları Toplamı

```
1 org 100h
2 mov cx, 5          ; eleman sayısı
3 mov al, 0          ; toplam (AL) = 0
4 mov bx, 0          ; BX = indis
5 next:
6 add al, vector[bx] ; elemanı topla
7 ▶ inc bx           ; sonraki eleman
8 ▶ loop next        ; CX = 0 olana kadar dön
9 mov m, al          ; sonucu m'ye yaz
10 ret
11 vector db 5, 4, 5, 2, 1
12 m db 0
```

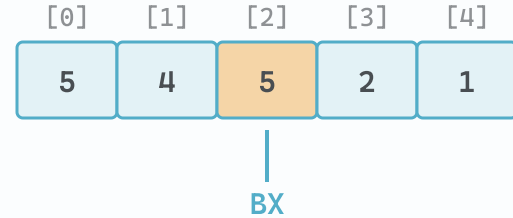
DEĞİŞKENLER

CX = 0003h

BX = 0002h

AL = 09h

m = 00h

BX = 2, CX = 3 → next'e dön.

Adım 5 / 13

Kod İzleme: Dizi Elemanları Toplamı

```

1 org 100h
2 mov cx, 5          ; eleman sayısı
3 mov al, 0          ; toplam (AL) = 0
4 mov bx, 0          ; BX = indis
5 next:
▶ add al, vector[bx] ; elemanı topla
7 inc bx             ; sonraki eleman
8 loop next          ; CX = 0 olana kadar dön
9 mov m, al          ; sonucu m'ye yaz
10 ret
11 vector db 5, 4, 5, 2, 1
12 m db 0
    
```

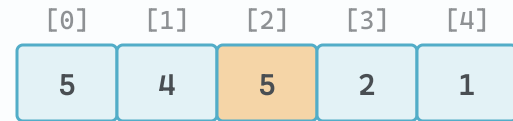
DEĞİŞKENLER

CX = 0003h

BX = 0002h

AL = 0Eh

m = 00h

BX

`add al, vector[2]` : AL = 9 + 5 = 14 (0Eh).

Kod İzleme: Dizi Elemanları Toplamı

```
1 org 100h
2 mov cx, 5          ; eleman sayısı
3 mov al, 0          ; toplam (AL) = 0
4 mov bx, 0          ; BX = indis
5 next:
6 add al, vector[bx] ; elemanı topla
7 ▶ inc bx           ; sonraki eleman
8 ▶ loop next        ; CX = 0 olana kadar dön
9 mov m, al          ; sonucu m'ye yaz
10 ret
11 vector db 5, 4, 5, 2, 1
12 m db 0
```

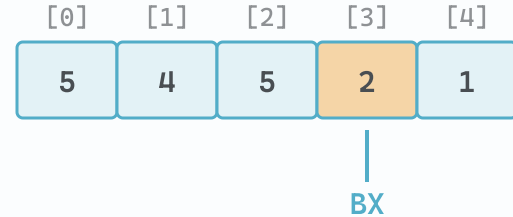
DEĞİŞKENLER

CX = 0002h

BX = 0003h

AL = 0Eh

m = 00h

BX = 3, CX = 2 → next'e dön.

Adım 7 / 13

Kod İzleme: Dizi Elemanları Toplamı

```
1 org 100h
2 mov cx, 5          ; eleman sayısı
3 mov al, 0          ; toplam (AL) = 0
4 mov bx, 0          ; BX = indis
5 next:
6 ► add al, vector[bx] ; elemanı topla
7 inc bx             ; sonraki eleman
8 loop next          ; CX = 0 olana kadar dön
9 mov m, al          ; sonucu m'ye yaz
10 ret
11 vector db 5, 4, 5, 2, 1
12 m db 0
```

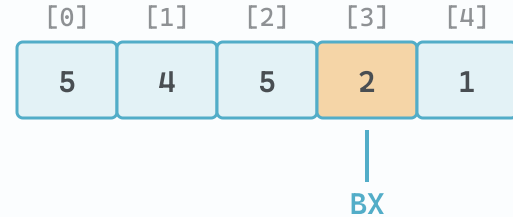
DEĞİŞKENLER

CX = 0002h

BX = 0003h

AL = 10h

m = 00h

add al, vector[3] : AL = 14 + 2 = 16 (10h).

Kod İzleme: Dizi Elemanları Toplamı

```
1 org 100h
2 mov cx, 5          ; eleman sayısı
3 mov al, 0          ; toplam (AL) = 0
4 mov bx, 0          ; BX = indis
5 next:
6 add al, vector[bx] ; elemanı topla
7 ▶ inc bx           ; sonraki eleman
8 ▶ loop next        ; CX = 0 olana kadar dön
9 mov m, al          ; sonucu m'ye yaz
10 ret
11 vector db 5, 4, 5, 2, 1
12 m db 0
```

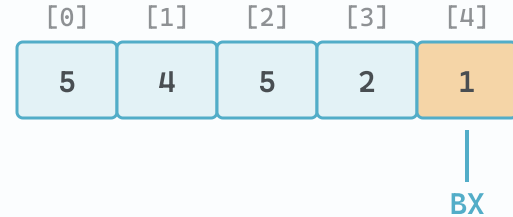
DEĞİŞKENLER

CX = 0001h

BX = 0004h

AL = 10h

m = 00h

BX = 4, CX = 1 → next'e dön.

Adım 9 / 13

Kod İzleme: Dizi Elemanları Toplamı

```
1 org 100h
2 mov cx, 5          ; eleman sayısı
3 mov al, 0          ; toplam (AL) = 0
4 mov bx, 0          ; BX = indis
5 next:
6 ► add al, vector[bx] ; elemanı topla
7 inc bx             ; sonraki eleman
8 loop next          ; CX = 0 olana kadar dön
9 mov m, al          ; sonucu m'ye yaz
10 ret
11 vector db 5, 4, 5, 2, 1
12 m db 0
```

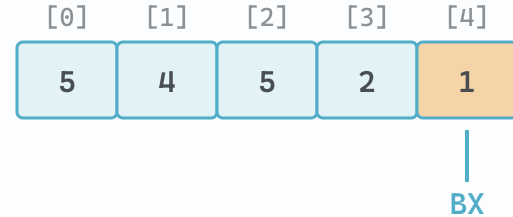
DEĞİŞKENLER

CX = 0001h

BX = 0004h

AL = 11h

m = 00h

add al, vector[4] : AL = 16 + 1 = 17 (11h).

Kod İzleme: Dizi Elemanları Toplamı

```
1 org 100h
2 mov cx, 5          ; eleman sayısı
3 mov al, 0          ; toplam (AL) = 0
4 mov bx, 0          ; BX = indis
5 next:
6 add al, vector[bx] ; elemanı topla
7 ▶ inc bx           ; sonraki eleman
8 ▶ loop next        ; CX = 0 olana kadar dön
9 mov m, al          ; sonucu m'ye yaz
10 ret
11 vector db 5, 4, 5, 2, 1
12 m db 0
```

DEĞİŞKENLER

CX = 0000h

BX = 0005h

AL = 11h

m = 00h

[0]	[1]	[2]	[3]	[4]
5	4	5	2	1

BX = 5, CX = 0 → döngü biter.

Adım 11 / 13

Kod İzleme: Dizi Elemanları Toplamı

```
1 org 100h
2 mov cx, 5          ; eleman sayısı
3 mov al, 0          ; toplam (AL) = 0
4 mov bx, 0          ; BX = indis
5 next:
6 add al, vector[bx] ; elemanı topla
7 inc bx             ; sonraki eleman
8 loop next          ; CX = 0 olana kadar dön
9 ► mov m, al        ; sonucu m'ye yaz
10 ret
11 vector db 5, 4, 5, 2, 1
12 m db 0
```

DEĞİŞKENLER

CX = 0000h

BX = 0005h

AL = 11h

m = 11h

[0]	[1]	[2]	[3]	[4]
5	4	5	2	1

mov m, al : m = 11h = **17** = 5 + 4 + 5 + 2 + 1.

Adım 12 / 13

Kod İzleme: Dizi Elemanları Toplamı

```
1 org 100h
2 mov cx, 5          ; eleman sayısı
3 mov al, 0          ; toplam (AL) = 0
4 mov bx, 0          ; BX = indis
5 next:
6 add al, vector[bx] ; elemanı topla
7 inc bx             ; sonraki eleman
8 loop next          ; CX = 0 olana kadar dön
9 mov m, al          ; sonucu m'ye yaz
▶ ret
11 vector db 5, 4, 5, 2, 1
12 m db 0
```

DEĞİŞKENLER

CX = 0000h

BX = 0005h

AL = 11h

m = 11h

[0]	[1]	[2]	[3]	[4]
5	4	5	2	1

ret . Veriler **ret** 'ten sonra tanımlandığı için komut olarak yürütülmez.

Kod İzleme: Ekranı Hello Yazdırma

```
1 org      100h
2 ▶ jmp     start
3 msg db 'Hello', 0
4 start:
5 mov      si, 0           ; kaynak indisi = 0
6 next_char:
7 mov      al, msg[si]     ; karakteri al
8 cmp      al, 0           ; 0 ile karşılaştır
9 je       stop           ; 0 ise yazmayı durdur
10 mov     ah, 0eh         ; teletype işlevi
11 int      10h            ; AL'deki karakteri yaz
12 inc     si              ; sonraki karakter
13 jmp     next_char       ; başa dön
14 stop:
15 ret
```

DEĞİŞKENLER

—

ÇIKTI

48h	65h	6Ch	6Ch	6Fh	00h
'H'	'e'	'l'	'l'	'o'	0

jmp start : veri (msg) kodun arasında olduğu için üzerinden atlanır; yoksa 'H' (48h) gibi baytlar komut sanılırdı.

Kod İzleme: Ekranı Hello Yazdırma

```
1 org      100h
2 jmp      start
3 msg db 'Hello', 0
4 start:
5 ► mov     si, 0          ; kaynak indisi = 0
6 next_char:
7 mov      al, msg[si]     ; karakteri al
8 cmp      al, 0           ; 0 ile karşılaştır
9 je       stop           ; 0 ise yazmayı durdur
10 mov     ah, 0eh         ; teletype işlevi
11 int      10h            ; AL'deki karakteri yaz
12 inc     si              ; sonraki karakter
13 jmp     next_char       ; başa dön
14 stop:
15 ret
```

DEĞİŞKENLER

SI = 0000h

ÇIKTI

48h	65h	6Ch	6Ch	6Fh	00h
'H'	'e'	'l'	'l'	'o'	0

SI

SI = 0: ilk karakter.

Adım 2 / 13

Kod İzleme: Ekranı Hello Yazdırma

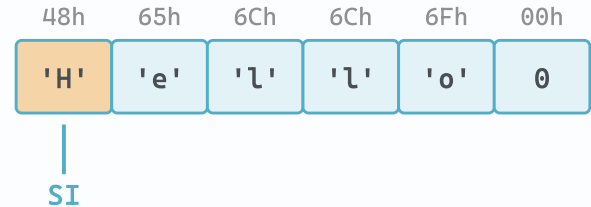
```
1 org      100h
2 jmp      start
3 msg db 'Hello', 0
4 start:
5 mov      si, 0          ; kaynak indisi = 0
6 next_char:
7 ► mov    al, msg[si]    ; karakteri al
8 cmp      al, 0          ; 0 ile karşılaştır
9 je       stop          ; 0 ise yazmayı durdur
10 mov     ah, 0eh        ; teletype işlevi
11 int     10h            ; AL'deki karakteri yaz
12 inc     si             ; sonraki karakter
13 jmp     next_char      ; başa dön
14 stop:
15 ret
```

DEĞİŞKENLER

SI = 0000h

AL = 48h

ÇIKTI

AL = msg[0] = 'H' = 48h.

Adım 3 / 13

Kod İzleme: Ekranı Hello Yazdırma

```
1 org      100h
2 jmp      start
3 msg db 'Hello', 0
4 start:
5 mov      si, 0          ; kaynak indisi = 0
6 next_char:
7 mov      al, msg[si]    ; karakteri al
8 ▶ cmp     al, 0          ; 0 ile karşılaştır
9 ▶ je      stop          ; 0 ise yazmayı durdur
10 mov     ah, 0eh         ; teletype işlevi
11 int     10h            ; AL'deki karakteri yaz
12 inc     si             ; sonraki karakter
13 jmp     next_char      ; başa dön
14 stop:
15 ret
```

DEĞİŞKENLER

SI = 0000h

AL = 48h

ZF = 0

ÇIKTI

48h	65h	6Ch	6Ch	6Fh	00h
'H'	'e'	'l'	'l'	'o'	0

SI

$48h - 0 \neq 0 \rightarrow ZF = 0$, je atlamaz.

Adım 4 / 13

Kod İzleme: Ekranı Hello Yazdırma

```
1 org      100h
2 jmp      start
3 msg db 'Hello', 0
4 start:
5 mov      si, 0          ; kaynak indisi = 0
6 next_char:
7 mov      al, msg[si]    ; karakteri al
8 cmp      al, 0          ; 0 ile karşılaştır
9 je       stop          ; 0 ise yazmayı durdur
10 ▶ mov    ah, 0eh        ; teletype işlevi
11 ▶ int     10h           ; AL'deki karakteri yaz
12 inc      si            ; sonraki karakter
13 jmp      next_char      ; başa dön
14 stop:
15 ret
```

DEĞİŞKENLER

SI = 0000h

AL = 48h

AH = 0Eh

ZF = 0

ÇIKTI

H

48h	65h	6Ch	6Ch	6Fh	00h
'H'	'e'	'l'	'l'	'o'	0

SI

AH = 0Eh, INT 10h → **H** yazılır.

Adım 5 / 13

Kod İzleme: Ekranı Hello Yazdırma

```
1 org      100h
2 jmp      start
3 msg db 'Hello', 0
4 start:
5 mov      si, 0          ; kaynak indisi = 0
6 next_char:
7 mov      al, msg[si]     ; karakteri al
8 cmp      al, 0           ; 0 ile karşılaştır
9 je       stop           ; 0 ise yazmayı durdur
10 mov     ah, 0eh         ; teletype işlevi
11 int      10h            ; AL'deki karakteri yaz
12 ▶ inc     si            ; sonraki karakter
13 ▶ jmp     next_char     ; başa dön
14 stop:
15 ret
```

DEĞİŞKENLER

SI = 0001h

AL = 48h

AH = 0Eh

ZF = 0

ÇIKTI

H

48h	65h	6Ch	6Ch	6Fh	00h
'H'	'e'	'l'	'l'	'o'	0

SI

SI = 1, `jmp next_char` ile başa dönülür.

Adım 6 / 13

Kod İzleme: Ekran Hello Yazdırma

```
1 org      100h
2 jmp      start
3 msg db 'Hello', 0
4 start:
5 mov      si, 0          ; kaynak indisi = 0
6 next_char:
7 ▶ mov     al, msg[si]    ; karakteri al
8 ▶ cmp     al, 0          ; 0 ile karşılaştır
9 ▶ je      stop          ; 0 ise yazmayı durdur
10 ▶ mov     ah, 0eh        ; teletype işlevi
11 ▶ int     10h           ; AL'deki karakteri yaz
12 ▶ inc     si            ; sonraki karakter
13 ▶ jmp     next_char      ; başa dön
14 stop:
15 ret
```

DEĞİŞKENLER

SI = 0002h

AL = 65h

AH = 0Eh

ZF = 0

ÇIKTI

He

48h	65h	6Ch	6Ch	6Fh	00h
'H'	'e'	'l'	'l'	'o'	0

SI

Aynı tur: AL = 'e' (65h), ZF = 0 → e yazılır, SI = 2.

Kod İzleme: Ekranı Hello Yazdırma

```
1 org      100h
2 jmp      start
3 msg db 'Hello', 0
4 start:
5 mov      si, 0          ; kaynak indisi = 0
6 next_char:
7 ▶ mov     al, msg[si]    ; karakteri al
8 ▶ cmp     al, 0          ; 0 ile karşılaştır
9 ▶ je      stop          ; 0 ise yazmayı durdur
10 ▶ mov     ah, 0eh        ; teletype işlevi
11 ▶ int     10h           ; AL'deki karakteri yaz
12 ▶ inc     si            ; sonraki karakter
13 ▶ jmp     next_char      ; başa dön
14 stop:
15 ret
```

DEĞİŞKENLER

SI = 0003h

AL = 6Ch

AH = 0Eh

ZF = 0

ÇIKTI

Hel

48h	65h	6Ch	6Ch	6Fh	00h
'H'	'e'	'l'	'l'	'o'	0

SI

Aynı tur: AL = 'l' (6Ch), ZF = 0 → l yazılır, SI = 3.

Kod İzleme: Ekranı Hello Yazdırma

```

1 org      100h
2 jmp      start
3 msg db 'Hello', 0
4 start:
5 mov      si, 0          ; kaynak indisi = 0
6 next_char:
▶ mov      al, msg[si]    ; karakteri al
▶ cmp      al, 0          ; 0 ile karşılaştır
▶ je       stop          ; 0 ise yazmayı durdur
▶ mov      ah, 0eh        ; teletype işlevi
▶ int      10h            ; AL'deki karakteri yaz
▶ inc      si             ; sonraki karakter
▶ jmp      next_char      ; başa dön
14 stop:
15 ret
    
```

DEĞİŞKENLER

SI = 0004h

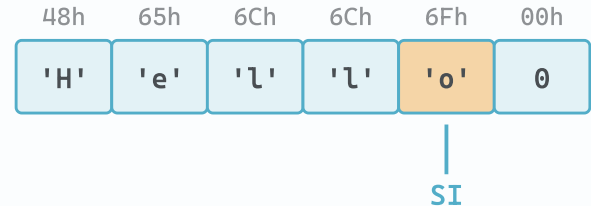
AL = 6Ch

AH = 0Eh

ZF = 0

ÇIKTI

Hello

Aynı tur: AL = 'l' (6Ch), ZF = 0 → l yazılır, SI = 4.

Kod İzleme: Ekranı Hello Yazdırma

```
1 org      100h
2 jmp      start
3 msg db 'Hello', 0
4 start:
5 mov      si, 0          ; kaynak indisi = 0
6 next_char:
7 ▶ mov     al, msg[si]    ; karakteri al
8 ▶ cmp     al, 0          ; 0 ile karşılaştır
9 ▶ je      stop          ; 0 ise yazmayı durdur
10 ▶ mov     ah, 0eh        ; teletype işlevi
11 ▶ int     10h            ; AL'deki karakteri yaz
12 ▶ inc     si             ; sonraki karakter
13 ▶ jmp     next_char      ; başa dön
14 stop:
15 ret
```

DEĞİŞKENLER

SI = 0005h

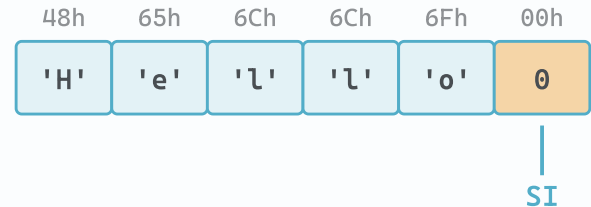
AL = 6Fh

AH = 0Eh

ZF = 0

ÇIKTI

Hello

Aynı tur: AL = 'o' (6Fh), ZF = 0 → o yazılır, SI = 5.

Adım 10 / 13

Kod İzleme: Ekranı Hello Yazdırma

```
1 org      100h
2 jmp      start
3 msg db 'Hello', 0
4 start:
5 mov      si, 0          ; kaynak indisi = 0
6 next_char:
7 ► mov     al, msg[si]    ; karakteri al
8 cmp      al, 0          ; 0 ile karşılaştır
9 je       stop          ; 0 ise yazmayı durdur
10 mov     ah, 0eh        ; teletype işlevi
11 int     10h            ; AL'deki karakteri yaz
12 inc     si             ; sonraki karakter
13 jmp     next_char      ; başa dön
14 stop:
15 ret
```

DEĞİŞKENLER

SI = 0005h

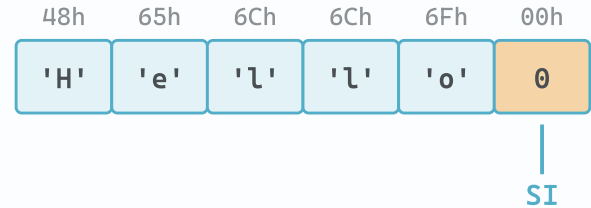
AL = 00h

AH = 0Eh

ZF = 0

ÇIKTI

Hello

AL = msg[5] = 0: dizginin sonu (null sonlandırıcı).

Kod İzleme: Ekranı Hello Yazdırma

```
1 org      100h
2 jmp      start
3 msg db 'Hello', 0
4 start:
5 mov      si, 0          ; kaynak indisi = 0
6 next_char:
7 mov      al, msg[si]    ; karakteri al
8 ▶ cmp    al, 0          ; 0 ile karşılaştır
9 ▶ je     stop          ; 0 ise yazmayı durdur
10 mov     ah, 0eh         ; teletype işlevi
11 int     10h            ; AL'deki karakteri yaz
12 inc     si             ; sonraki karakter
13 jmp     next_char      ; başa dön
14 stop:
15 ret
```

DEĞİŞKENLER

SI = 0005h

AL = 00h

AH = 0Eh

ZF = 1

ÇIKTI

Hello

48h	65h	6Ch	6Ch	6Fh	00h
'H'	'e'	'l'	'l'	'o'	0

SI

$0 - 0 = 0 \rightarrow ZF = 1$, **je stop** atlar.

Adım 12 / 13

Kod İzleme: Ekranı Hello Yazdırma

```
1 org      100h
2 jmp      start
3 msg db 'Hello', 0
4 start:
5 mov      si, 0          ; kaynak indisi = 0
6 next_char:
7 mov      al, msg[si]    ; karakteri al
8 cmp      al, 0          ; 0 ile karşılaştır
9 je       stop          ; 0 ise yazmayı durdur
10 mov     ah, 0eh        ; teletype işlevi
11 int      10h           ; AL'deki karakteri yaz
12 inc     si             ; sonraki karakter
13 jmp     next_char      ; başa dön
14 stop:
▶ ret
```

DEĞİŞKENLER

SI = 0005h

AL = 00h

AH = 0Eh

ZF = 1

ÇIKTI

Hello

48h

65h

6Ch

6Ch

6Fh

00h

'H'

'e'

'l'

'l'

'o'

0

ret : ekranda **Hello**.

LED Ekran Aygıtı

- emu8086, sanal aygıtlarla G/Ç (giriş/çıkış) denemeyi sağlar. `#start=led_display.exe#` direktifi program çalışınca LED ekran penceresini açar.
- `#make_bin#` : DOS'a bağlı olmayan düz ikili (.bin) dosya üretilir.
- LED ekran **199 numaralı porta** bağlıdır ve 2 bayt (bir sözcük) okur. Değeri işaretli onluk olarak 5 basamakla gösterir.
- `OUT port, AX` : AX'teki 16 bitlik değeri porta yazar. Port numarası 0–255 ise doğrudan yazılabilir; daha büyükse DX ile verilir (`OUT DX, AX`).

1234

`04D2h`

–5678

`E9D2h` (ikiye tümleyen)

0, 1, 2, ...

sayaç

Kod İzleme: LED Ekran Testi

```
1 #start=led_display.exe#
2 #make_bin#
▶ 3 mov ax, 1234
4 out 199, ax      ; LED'e 1234 gönder
5 mov ax, -5678
6 out 199, ax      ; LED'e -5678 gönder
7 mov ax, 0
8 x1:
9 out 199, ax      ; sayacı göster
10 inc ax
11 jmp x1           ; sonsuz döngü
12 hlt              ; buraya hiç ulaşılmaz
```

DEĞİŞKENLER

AX = 04D2h

8 0 0 0 0 0

port 199 (2 bayt)

AX = 1234 = 04D2h.

Adım 1 / 12

Kod İzleme: LED Ekran Testi

```
1 #start=led_display.exe#
2 #make_bin#
3 mov ax, 1234
4 ► out 199, ax      ; LED'e 1234 gönder
5 mov ax, -5678
6 out 199, ax      ; LED'e -5678 gönder
7 mov ax, 0
8 x1:
9 out 199, ax      ; sayacı göster
10 inc ax
11 jmp x1           ; sonsuz döngü
12 hlt              ; buraya hiç ulaşılmaz
```

DEĞİŞKENLER

AX = 04D2h

8 0 1 2 3 4

port 199 (2 bayt)

out 199, ax : LED ekranda **01234**.

Adım 2 / 12

Kod İzleme: LED Ekran Testi

```
1 #start=led_display.exe#
2 #make_bin#
3 mov ax, 1234
4 out 199, ax      ; LED'e 1234 gönder
5 ► mov ax, -5678
6 out 199, ax      ; LED'e -5678 gönder
7 mov ax, 0
8 x1:
9 out 199, ax      ; sayacı göster
10 inc ax
11 jmp x1           ; sonsuz döngü
12 hlt              ; buraya hiç ulaşılmaz
```

DEĞİŞKENLER

AX = E9D2h

8 0 1 2 3 4

port 199 (2 bayt)

AX = -5678 = E9D2h (65536 - 5678 = 59858).

Adım 3 / 12

Kod İzleme: LED Ekran Testi

```
1 #start=led_display.exe#
2 #make_bin#
3 mov ax, 1234
4 out 199, ax      ; LED'e 1234 gönder
5 mov ax, -5678
6 ► out 199, ax    ; LED'e -5678 gönder
7 mov ax, 0
8 x1:
9 out 199, ax      ; sayacı göster
10 inc ax
11 jmp x1           ; sonsuz döngü
12 hlt              ; buraya hiç ulaşılmaz
```

DEĞİŞKENLER

AX = E9D2h

-05678

port 199 (2 bayt)

Ekran değeri işaretli yorumlar: **-05678**.

Adım 4 / 12

Kod İzleme: LED Ekran Testi

```
1 #start=led_display.exe#
2 #make_bin#
3 mov ax, 1234
4 out 199, ax      ; LED'e 1234 gönder
5 mov ax, -5678
6 out 199, ax      ; LED'e -5678 gönder
7 ► mov ax, 0
8 x1:
9 out 199, ax      ; sayacı göster
10 inc ax
11 jmp x1           ; sonsuz döngü
12 hlt              ; buraya hiç ulaşılmaz
```

DEĞİŞKENLER

AX = 0000h

05678

port 199 (2 bayt)

Sayaç: AX = 0.

Adım 5 / 12

Kod İzleme: LED Ekran Testi

```
1 #start=led_display.exe#
2 #make_bin#
3 mov ax, 1234
4 out 199, ax      ; LED'e 1234 gönder
5 mov ax, -5678
6 out 199, ax      ; LED'e -5678 gönder
7 mov ax, 0
8 x1:
9 ► out 199, ax    ; sayacı göster
10 inc ax
11 jmp x1           ; sonsuz döngü
12 hlt              ; buraya hiç ulaşılmaz
```

DEĞİŞKENLER

AX = 0000h

800000

port 199 (2 bayt)

Ekranda 00000.

Adım 6 / 12

Kod İzleme: LED Ekran Testi

```
1 #start=led_display.exe#
2 #make_bin#
3 mov ax, 1234
4 out 199, ax      ; LED'e 1234 gönder
5 mov ax, -5678
6 out 199, ax      ; LED'e -5678 gönder
7 mov ax, 0
8 x1:
9 out 199, ax      ; sayacı göster
▶ inc ax
▶ jmp x1           ; sonsuz döngü
12 hlt             ; buraya hiç ulaşılmaz
```

DEĞİŞKENLER

AX = 0001h

8 0 0 0 0 0

port 199 (2 bayt)

inc ax → 0001h, jmp x1 ile başa.

Adım 7 / 12

Kod İzleme: LED Ekran Testi

```
1 #start=led_display.exe#
2 #make_bin#
3 mov ax, 1234
4 out 199, ax      ; LED'e 1234 gönder
5 mov ax, -5678
6 out 199, ax      ; LED'e -5678 gönder
7 mov ax, 0
8 x1:
9 ► out 199, ax    ; sayacı göster
10 inc ax
11 jmp x1           ; sonsuz döngü
12 hlt              ; buraya hiç ulaşılmaz
```

DEĞİŞKENLER

AX = 0001h

800001

port 199 (2 bayt)

Ekranda 00001.

Adım 8 / 12

Kod İzleme: LED Ekran Testi

```
1 #start=led_display.exe#
2 #make_bin#
3 mov ax, 1234
4 out 199, ax      ; LED'e 1234 gönder
5 mov ax, -5678
6 out 199, ax      ; LED'e -5678 gönder
7 mov ax, 0
8 x1:
9 out 199, ax      ; sayacı göster
▶ inc ax
▶ jmp x1           ; sonsuz döngü
12 hlt             ; buraya hiç ulaşılmaz
```

DEĞİŞKENLER

AX = 0002h

8 0 0 0 0 1

port 199 (2 bayt)

inc ax → 0002h, jmp x1 ile başa.

Adım 9 / 12

Kod İzleme: LED Ekran Testi

```
1 #start=led_display.exe#
2 #make_bin#
3 mov ax, 1234
4 out 199, ax      ; LED'e 1234 gönder
5 mov ax, -5678
6 out 199, ax      ; LED'e -5678 gönder
7 mov ax, 0
8 x1:
9 ► out 199, ax    ; sayacı göster
10 inc ax
11 jmp x1           ; sonsuz döngü
12 hlt              ; buraya hiç ulaşılmaz
```

DEĞİŞKENLER

AX = 0002h

800002

port 199 (2 bayt)

Ekranda 00002.

Adım 10 / 12

Kod İzleme: LED Ekran Testi

```
1 #start=led_display.exe#
2 #make_bin#
3 mov ax, 1234
4 out 199, ax      ; LED'e 1234 gönder
5 mov ax, -5678
6 out 199, ax      ; LED'e -5678 gönder
7 mov ax, 0
8 x1:
9 out 199, ax      ; sayacı göster
10 inc ax
11 jmp x1           ; sonsuz döngü
12 hlt              ; buraya hiç ulaşılmaz
```

DEĞİŞKENLER

AX = 0003h

800002

port 199 (2 bayt)

inc ax → 0003h, jmp x1 ile başa.

Adım 11 / 12

Kod İzleme: LED Ekran Testi

```
1 #start=led_display.exe#
2 #make_bin#
3 mov ax, 1234
4 out 199, ax      ; LED'e 1234 gönder
5 mov ax, -5678
6 out 199, ax      ; LED'e -5678 gönder
7 mov ax, 0
8 x1:
9 ► out 199, ax    ; sayacı göster
10 inc ax
11 jmp x1           ; sonsuz döngü
12 hlt              ; buraya hiç ulaşılmaz
```

DEĞİŞKENLER

AX = 0003h

800003

port 199 (2 bayt)

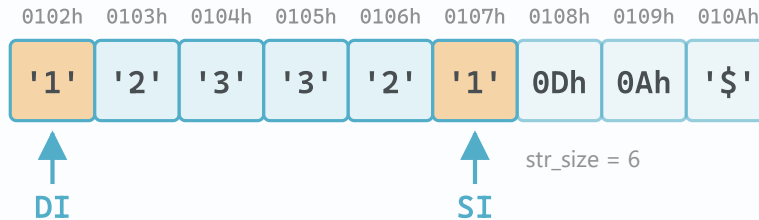
Döngü koşulsuz olduğundan sonsuza dek sayar (32767'den sonra -32768'e geçer).

hlt satırına hiç ulaşılmaz.

Adım 12 / 12

Palindrom Kontrolü: Fikir

- Palindrom: baştan ve sondan okunuşu aynı olan dizi (`123321` , `kayak`).
- **DI** dizinin başını, **SI** sonunu gösterir; karakterler karşılaştırılır, DI ileri, SI geri gider.
- Uzunluğun **yarısı** kadar karşılaştırma yeterlidir (`shr cx, 1` → $CX / 2$). Tek uzunlukta ortadaki karakter karşılaştırılmaz.
- `str_size = $ - msg` : `$` o anki adrestir; `msg` ile `str` aynı adreste olduğundan sonuç dizinin uzunluğu olan **6** sabitidir (bellekte yer kaplamaz).
- INT 21h / AH = 09h: DS:DX adresindeki diziyi `'$'` karakterine kadar yazar; 0Dh, 0Ah satır başı ve yeni satırdır.

Adresler `org 100h` ve 2 baytlık kısa `jmp start` (0100h) varsayımıyla verilmiştir: str 0102h'den başlar.

Kod İzleme: Palindrom (1/2) Hazırlık

```
1 org 100h
▶ 2 jmp start
3 msg:
4 str db '123321'
5 str_size = $ - msg      ; = 6
6 db 0Dh,0Ah,'$'
7 start:
8 mov ah, 9                ; '$'e kadar yaz
9 mov dx, offset str
10 int 21h
11 lea di, str              ; DI = str adresi
12 mov si, di
13 add si, str_size         ; SI = son + 1
14 dec si                  ; SI = son karakter
15 mov cx, str_size
16 cmp cx, 1               ; tek karakter mi?
17 je is_palindrome        ; tek karakter
   palindromdur
18 shr cx, 1               ; CX = uzunluk / 2
```

DEĞİŞKENLER

—

ÇIKTI

0102h	0103h	0104h	0105h	0106h	0107h	0108h	0109h	010Ah
'1'	'2'	'3'	'3'	'2'	'1'	0Dh	0Ah	'\$'

str_size = 6

jmp start : veri bölümünün üzerinden atlanır.

Adım 1 / 11

Kod İzleme: Palindrom (1/2) Hazırlık

```
1 org 100h
2 jmp start
3 msg:
4 str db '123321'
5 str_size = $ - msg      ; = 6
6 db 0Dh,0Ah,'$'
7 start:
8 ► mov ah, 9              ; '$'e kadar yaz
9 mov dx, offset str
10 int 21h
11 lea di, str              ; DI = str adresi
12 mov si, di
13 add si, str_size         ; SI = son + 1
14 dec si                  ; SI = son karakter
15 mov cx, str_size
16 cmp cx, 1               ; tek karakter mi?
17 je is_palindrome        ; tek karakter
   palindromdur
18 shr cx, 1               ; CX = uzunluk / 2
```

DEĞİŞKENLER

AH = 09h

ÇIKTI

0102h	0103h	0104h	0105h	0106h	0107h	0108h	0109h	010Ah
'1'	'2'	'3'	'3'	'2'	'1'	0Dh	0Ah	'\$'

str_size = 6

AH = 09h: DOS dizgi yazdırma işlevi.

Adım 2 / 11

Kod İzleme: Palindrom (1/2) Hazırlık

```
1 org 100h
2 jmp start
3 msg:
4 str db '123321'
5 str_size = $ - msg      ; = 6
6 db 0Dh,0Ah,'$'
7 start:
8 mov ah, 9               ; '$'e kadar yaz
9 ► mov dx, offset str
10 int 21h
11 lea di, str             ; DI = str adresi
12 mov si, di
13 add si, str_size        ; SI = son + 1
14 dec si                 ; SI = son karakter
15 mov cx, str_size
16 cmp cx, 1              ; tek karakter mi?
17 je is_palindrome       ; tek karakter
                           palindromdur
18 shr cx, 1              ; CX = uzunluk / 2
```

DEĞİŞKENLER

AH = 09h

DX = 0102h

ÇIKTI

0102h	0103h	0104h	0105h	0106h	0107h	0108h	0109h	010Ah
'1'	'2'	'3'	'3'	'2'	'1'	0Dh	0Ah	'\$'

str_size = 6

DX = offset str = 0102h.

Adım 3 / 11

Kod İzleme: Palindrom (1/2) Hazırlık

```
1 org 100h
2 jmp start
3 msg:
4 str db '123321'
5 str_size = $ - msg      ; = 6
6 db 0Dh,0Ah,'$'
7 start:
8 mov ah, 9               ; '$'e kadar yaz
9 mov dx, offset str
▶ int 21h
11 lea di, str             ; DI = str adresi
12 mov si, di
13 add si, str_size        ; SI = son + 1
14 dec si                 ; SI = son karakter
15 mov cx, str_size
16 cmp cx, 1              ; tek karakter mi?
17 je is_palindrome       ; tek karakter
   palindromdur
18 shr cx, 1              ; CX = uzunluk / 2
```

DEĞİŞKENLER

AH = 09h

DX = 0102h

ÇIKTI

123321

0102h	0103h	0104h	0105h	0106h	0107h	0108h	0109h	010Ah
'1'	'2'	'3'	'3'	'2'	'1'	0Dh	0Ah	'\$'

str_size = 6

INT 21h: **123321** ve satır sonu yazılır ('\$ yazılmaz).

Adım 4 / 11

Kod İzleme: Palindrom (1/2) Hazırlık

```
1 org 100h
2 jmp start
3 msg:
4 str db '123321'
5 str_size = $ - msg      ; = 6
6 db 0Dh,0Ah,'$'
7 start:
8 mov ah, 9               ; '$'e kadar yaz
9 mov dx, offset str
10 int 21h
▶ lea di, str             ; DI = str adresi
12 mov si, di
13 add si, str_size       ; SI = son + 1
14 dec si                 ; SI = son karakter
15 mov cx, str_size
16 cmp cx, 1              ; tek karakter mi?
17 je is_palindrome       ; tek karakter
   palindromdur
18 shr cx, 1              ; CX = uzunluk / 2
```

DEĞİŞKENLER

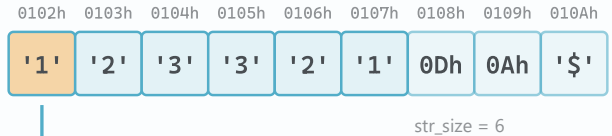
AH = 09h

DX = 0102h

DI = 0102h

ÇIKTI

123321

DI

lea di, str : DI = 0102h (ilk karakter).

Adım 5 / 11

Kod İzleme: Palindrom (1/2) Hazırlık

```
1 org 100h
2 jmp start
3 msg:
4 str db '123321'
5 str_size = $ - msg      ; = 6
6 db 0Dh,0Ah,'$'
7 start:
8 mov ah, 9               ; '$'e kadar yaz
9 mov dx, offset str
10 int 21h
11 lea di, str             ; DI = str adresi
12 ► mov si, di
13 add si, str_size        ; SI = son + 1
14 dec si                 ; SI = son karakter
15 mov cx, str_size
16 cmp cx, 1              ; tek karakter mi?
17 je is_palindrome       ; tek karakter
   palindromdur
18 shr cx, 1              ; CX = uzunluk / 2
```

DEĞİŞKENLER

AH = 09h

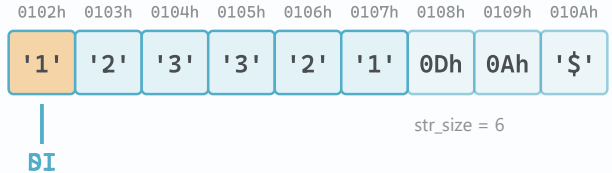
DX = 0102h

DI = 0102h

SI = 0102h

ÇIKTI

123321

SI = DI = 0102h.

Adım 6 / 11

Kod İzleme: Palindrom (1/2) Hazırlık

```
1 org 100h
2 jmp start
3 msg:
4 str db '123321'
5 str_size = $ - msg      ; = 6
6 db 0Dh,0Ah,'$'
7 start:
8 mov ah, 9               ; '$'e kadar yaz
9 mov dx, offset str
10 int 21h
11 lea di, str             ; DI = str adresi
12 mov si, di
13 ► add si, str_size      ; SI = son + 1
14 dec si                 ; SI = son karakter
15 mov cx, str_size
16 cmp cx, 1              ; tek karakter mi?
17 je is_palindrome       ; tek karakter
   palindromdur
18 shr cx, 1              ; CX = uzunluk / 2
```

DEĞİŞKENLER

AH = 09h

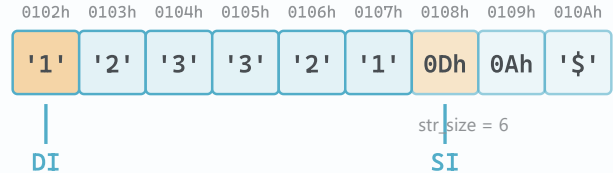
DX = 0102h

DI = 0102h

SI = 0108h

ÇIKTI

123321

SI = 0102h + 6 = 0108h: dizinin bir sonrası (0Dh).

Adım 7 / 11

Kod İzleme: Palindrom (1/2) Hazırlık

```
1 org 100h
2 jmp start
3 msg:
4 str db '123321'
5 str_size = $ - msg      ; = 6
6 db 0Dh,0Ah,'$'
7 start:
8 mov ah, 9                ; '$'e kadar yaz
9 mov dx, offset str
10 int 21h
11 lea di, str              ; DI = str adresi
12 mov si, di
13 add si, str_size         ; SI = son + 1
14 ► dec si                ; SI = son karakter
15 mov cx, str_size
16 cmp cx, 1               ; tek karakter mi?
17 je is_palindrome        ; tek karakter
   palindromdur
18 shr cx, 1               ; CX = uzunluk / 2
```

DEĞİŞKENLER

AH = 09h

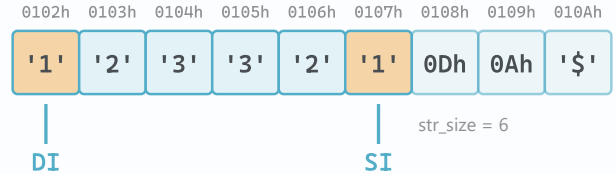
DX = 0102h

DI = 0102h

SI = 0107h

ÇIKTI

123321

dec si : SI = 0107h, son karakter '1'.

Adım 8 / 11

Kod İzleme: Palindrom (1/2) Hazırlık

```
1 org 100h
2 jmp start
3 msg:
4 str db '123321'
5 str_size = $ - msg      ; = 6
6 db 0Dh,0Ah,'$'
7 start:
8 mov ah, 9                ; '$'e kadar yaz
9 mov dx, offset str
10 int 21h
11 lea di, str              ; DI = str adresi
12 mov si, di
13 add si, str_size         ; SI = son + 1
14 dec si                  ; SI = son karakter
15 ► mov cx, str_size
16 cmp cx, 1               ; tek karakter mi?
17 je is_palindrome        ; tek karakter
   palindromdur
18 shr cx, 1               ; CX = uzunluk / 2
```

DEĞİŞKENLER

AH = 09h

DX = 0102h

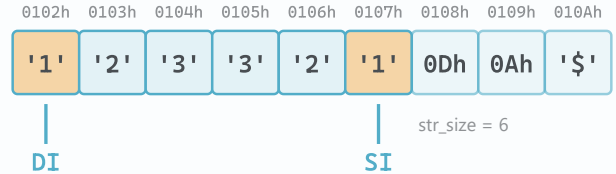
DI = 0102h

SI = 0107h

CX = 0006h

ÇIKTI

123321

CX = str_size = 6.

Adım 9 / 11

Kod İzleme: Palindrom (1/2) Hazırlık

```
1 org 100h
2 jmp start
3 msg:
4 str db '123321'
5 str_size = $ - msg      ; = 6
6 db 0Dh,0Ah,'$'
7 start:
8 mov ah, 9               ; '$'e kadar yaz
9 mov dx, offset str
10 int 21h
11 lea di, str             ; DI = str adresi
12 mov si, di
13 add si, str_size        ; SI = son + 1
14 dec si                 ; SI = son karakter
15 mov cx, str_size
16 ▶ cmp cx, 1            ; tek karakter mi?
17 ▶ je is_palindrome     ; tek karakter
   palindromdur
18 shr cx, 1              ; CX = uzunluk / 2
```

DEĞİŞKENLER

AH = 09h

DX = 0102h

DI = 0102h

SI = 0107h

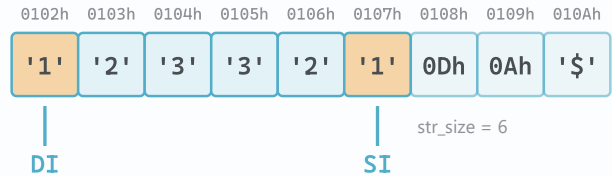
CX = 0006h

ZF = 0

CF = 0

ÇIKTI

123321

$6 - 1 \neq 0 \rightarrow ZF = 0$, je atlamaz.

Adım 10 / 11

Kod İzleme: Palindrom (1/2) Hazırlık

```

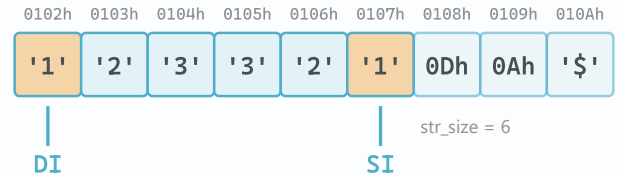
1 org 100h
2 jmp start
3 msg:
4 str db '123321'
5 str_size = $ - msg      ; = 6
6 db 0Dh,0Ah,'$'
7 start:
8 mov ah, 9               ; '$'e kadar yaz
9 mov dx, offset str
10 int 21h
11 lea di, str             ; DI = str adresi
12 mov si, di
13 add si, str_size        ; SI = son + 1
14 dec si                 ; SI = son karakter
15 mov cx, str_size
16 cmp cx, 1              ; tek karakter mi?
17 je is_palindrome       ; tek karakter
                           palindromdur
▶ shr cx, 1               ; CX = uzunluk / 2
    
```

DEĞİŞKENLER

AH = 09h DX = 0102h DI = 0102h
 SI = 0107h **CX = 0003h** ZF = 0
 CF = 0

ÇIKTI

123321

shr cx, 1 : 0110b → 0011b, CX = 3. Dışarı kayan bit 0 → CF = 0.

Adım 11 / 11

Kod İzleme: Palindrom (2/2) Karşılaştırma

► next_char:

```

2 mov al, [di]           ; baştaki karakter
3 mov bl, [si]           ; sondaki karakter
4 cmp al, bl
5 jne not_palindrome     ; farklıysa değil
6 inc di                 ; baştan bir ileri
7 dec si                 ; sondan bir geri
8 loop next_char
9 is_palindrome:
10 mov ah, 9              ; "palindrome!" yaz
11 mov dx, offset msg1
12 int 21h
13 jmp stop
14 not_palindrome:
15 mov ah, 9              ; "not palindrome!" yaz
16 mov dx, offset msg2
17 int 21h
18 stop:
19 ret
20 msg1 db "palindrome!$"
21 msg2 db "not palindrome!$"

```

DEĞİŞKENLER

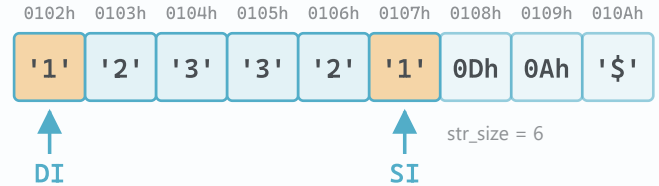
DI = 0102h

SI = 0107h

CX = 0003h

ÇIKTI

123321

Döngü başı: DI = 0102h, SI = 0107h, CX = 3.

Adım 1 / 14

Kod İzleme: Palindrom (2/2) Karşılaştırma

1 **next_char:**

```
▶ mov al, [di]      ; baştaki karakter
▶ mov bl, [si]      ; sondaki karakter
```

```
4 cmp al, bl
```

```
5 jne not_palindrome ; farklıysa değil
```

```
6 inc di           ; baştan bir ileri
```

```
7 dec si           ; sonndan bir geri
```

```
8 loop next_char
```

9 **is_palindrome:**

```
10 mov ah, 9        ; "palindrome!" yaz
```

```
11 mov dx, offset msg1
```

```
12 int 21h
```

```
13 jmp stop
```

14 **not_palindrome:**

```
15 mov ah, 9        ; "not palindrome!" yaz
```

```
16 mov dx, offset msg2
```

```
17 int 21h
```

18 **stop:**

```
19 ret
```

```
20 msg1 db "palindrome!$"
```

```
21 msg2 db "not palindrome!$"
```

DEĞİŞKENLER

AL = 31h

BL = 31h

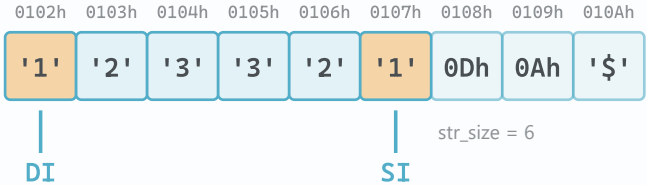
DI = 0102h

SI = 0107h

CX = 0003h

ÇIKTI

123321

AL = [DI] = '1', BL = [SI] = '1'.

Adım 2 / 14

Kod İzleme: Palindrom (2/2) Karşılaştırma

```

1 next_char:
2 mov al, [di]           ; baştaki karakter
3 mov bl, [si]           ; sondaki karakter
4 ▶ cmp al, bl
5 ▶ jne not_palindrome   ; farklıysa değil
6 inc di                 ; baştan bir ileri
7 dec si                 ; sondan bir geri
8 loop next_char
9 is_palindrome:
10 mov ah, 9              ; "palindrome!" yaz
11 mov dx, offset msg1
12 int 21h
13 jmp stop
14 not_palindrome:
15 mov ah, 9              ; "not palindrome!" yaz
16 mov dx, offset msg2
17 int 21h
18 stop:
19 ret
20 msg1 db "palindrome!$"
21 msg2 db "not palindrome!$"

```

DEĞİŞKENLER

AL = 31h

BL = 31h

DI = 0102h

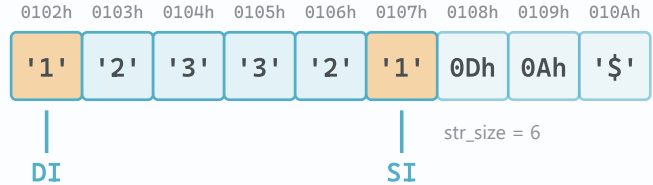
SI = 0107h

CX = 0003h

ZF = 1

ÇIKTI

123321

Eşit → ZF = 1, `jne` atlamaz.

Adım 3 / 14

Kod İzleme: Palindrom (2/2) Karşılaştırma

```

1 next_char:
2 mov al, [di]           ; baştaki karakter
3 mov bl, [si]           ; sondaki karakter
4 cmp al, bl
5 jne not_palindrome    ; farklıysa değil
▶ inc di                ; baştan bir ileri
▶ dec si                ; sondan bir geri
▶ loop next_char
9 is_palindrome:
10 mov ah, 9             ; "palindrome!" yaz
11 mov dx, offset msg1
12 int 21h
13 jmp stop
14 not_palindrome:
15 mov ah, 9             ; "not palindrome!" yaz
16 mov dx, offset msg2
17 int 21h
18 stop:
19 ret
20 msg1 db "palindrome!$"
21 msg2 db "not palindrome!$"

```

DEĞİŞKENLER

AL = 31h

BL = 31h

DI = 0103h

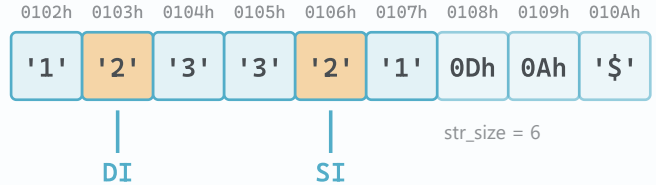
SI = 0106h

CX = 0002h

ZF = 1

ÇIKTI

123321

DI = 0103h, SI = 0106h, CX = 2 → next_char.

Adım 4 / 14

Kod İzleme: Palindrom (2/2) Karşılaştırma

1 **next_char:**

► **mov** al, [di] ; baştaki karakter

► **mov** bl, [si] ; sondaki karakter

4 **cmp** al, bl

5 **jne** not_palindrome ; farklıysa değil

6 **inc** di ; baştan bir ileri

7 **dec** si ; sondan bir geri

8 **loop** next_char

9 **is_palindrome:**

10 **mov** ah, 9 ; "palindrome!" yaz

11 **mov** dx, offset msg1

12 **int** 21h

13 **jmp** stop

14 **not_palindrome:**

15 **mov** ah, 9 ; "not palindrome!" yaz

16 **mov** dx, offset msg2

17 **int** 21h

18 **stop:**

19 **ret**

20 msg1 db "palindrome!\$"

21 msg2 db "not palindrome!\$"

DEĞİŞKENLER

AL = 32h

BL = 32h

DI = 0103h

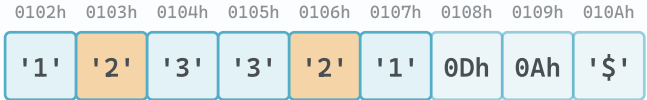
SI = 0106h

CX = 0002h

ZF = 1

ÇIKTI

123321

DI

SI

str_size = 6

AL = [DI] = '2', BL = [SI] = '2'.

Adım 5 / 14

Kod İzleme: Palindrom (2/2) Karşılaştırma

```

1 next_char:
2 mov al, [di]           ; baştaki karakter
3 mov bl, [si]           ; sondaki karakter
4 ▶ cmp al, bl
5 ▶ jne not_palindrome   ; farklıysa değil
6 inc di                 ; baştan bir ileri
7 dec si                 ; sondan bir geri
8 loop next_char
9 is_palindrome:
10 mov ah, 9              ; "palindrome!" yaz
11 mov dx, offset msg1
12 int 21h
13 jmp stop
14 not_palindrome:
15 mov ah, 9              ; "not palindrome!" yaz
16 mov dx, offset msg2
17 int 21h
18 stop:
19 ret
20 msg1 db "palindrome!$"
21 msg2 db "not palindrome!$"

```

DEĞİŞKENLER

AL = 32h

BL = 32h

DI = 0103h

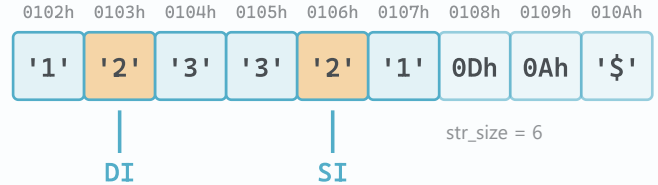
SI = 0106h

CX = 0002h

ZF = 1

ÇIKTI

123321

Eşit → ZF = 1, **jne** atlamaz.

Adım 6 / 14

Kod İzleme: Palindrom (2/2) Karşılaştırma

```

1 next_char:
2 mov al, [di]           ; baştaki karakter
3 mov bl, [si]           ; sondaki karakter
4 cmp al, bl
5 jne not_palindrome     ; farklıysa değil
▶ inc di                 ; baştan bir ileri
▶ dec si                 ; sondan bir geri
▶ loop next_char
9 is_palindrome:
10 mov ah, 9              ; "palindrome!" yaz
11 mov dx, offset msg1
12 int 21h
13 jmp stop
14 not_palindrome:
15 mov ah, 9              ; "not palindrome!" yaz
16 mov dx, offset msg2
17 int 21h
18 stop:
19 ret
20 msg1 db "palindrome!$"
21 msg2 db "not palindrome!$"

```

DEĞİŞKENLER

AL = 32h

BL = 32h

DI = 0104h

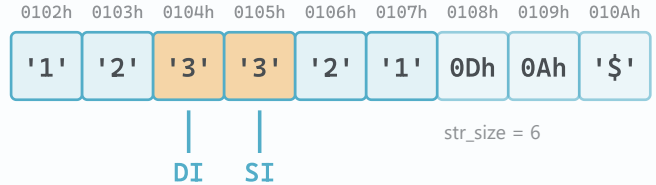
SI = 0105h

CX = 0001h

ZF = 1

ÇIKTI

123321

DI = 0104h, SI = 0105h, CX = 1 → next_char.

Adım 7 / 14

Kod İzleme: Palindrom (2/2) Karşılaştırma

1 **next_char:**

► **mov al, [di]** ; baştaki karakter

► **mov bl, [si]** ; sondaki karakter

4 **cmp al, bl**

5 **jne not_palindrome** ; farklıysa değil

6 **inc di** ; baştan bir ileri

7 **dec si** ; sondan bir geri

8 **loop next_char**

9 **is_palindrome:**

10 **mov ah, 9** ; "palindrome!" yaz

11 **mov dx, offset msg1**

12 **int 21h**

13 **jmp stop**

14 **not_palindrome:**

15 **mov ah, 9** ; "not palindrome!" yaz

16 **mov dx, offset msg2**

17 **int 21h**

18 **stop:**

19 **ret**

20 **msg1 db "palindrome!\$"**

21 **msg2 db "not palindrome!\$"**

DEĞİŞKENLER

AL = 33h

BL = 33h

DI = 0104h

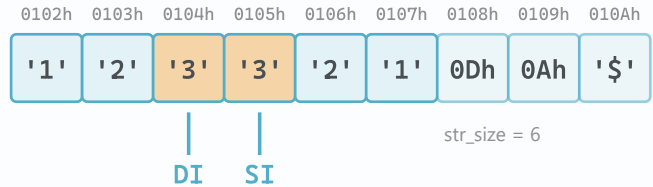
SI = 0105h

CX = 0001h

ZF = 1

ÇIKTI

123321

AL = [DI] = '3', BL = [SI] = '3'.

Adım 8 / 14

Kod İzleme: Palindrom (2/2) Karşılaştırma

```
1 next_char:
2 mov al, [di]      ; baştaki karakter
3 mov bl, [si]      ; sondaki karakter
4 ▶ cmp al, bl
5 ▶ jne not_palindrome ; farklıysa değil
6 inc di           ; baştan bir ileri
7 dec si           ; sondan bir geri
8 loop next_char
9 is_palindrome:
10 mov ah, 9        ; "palindrome!" yaz
11 mov dx, offset msg1
12 int 21h
13 jmp stop
14 not_palindrome:
15 mov ah, 9        ; "not palindrome!" yaz
16 mov dx, offset msg2
17 int 21h
18 stop:
19 ret
20 msg1 db "palindrome!$"
21 msg2 db "not palindrome!$"
```

DEĞİŞKENLER

AL = 33h

BL = 33h

DI = 0104h

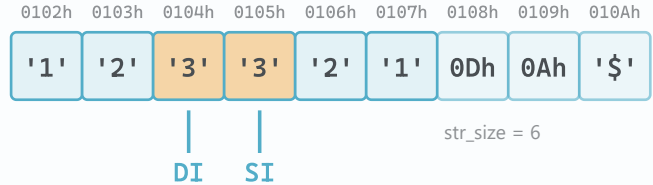
SI = 0105h

CX = 0001h

ZF = 1

ÇIKTI

123321

Eşit → ZF = 1, **jne** atlamaz.

Adım 9 / 14

Kod İzleme: Palindrom (2/2) Karşılaştırma

```
1 next_char:
2 mov al, [di]          ; baştaki karakter
3 mov bl, [si]          ; sondaki karakter
4 cmp al, bl
5 jne not_palindrome    ; farklıysa değil
▶ inc di                ; baştan bir ileri
▶ dec si                ; sondan bir geri
▶ loop next_char
9 is_palindrome:
10 mov ah, 9             ; "palindrome!" yaz
11 mov dx, offset msg1
12 int 21h
13 jmp stop
14 not_palindrome:
15 mov ah, 9             ; "not palindrome!" yaz
16 mov dx, offset msg2
17 int 21h
18 stop:
19 ret
20 msg1 db "palindrome!$"
21 msg2 db "not palindrome!$"
```

DEĞİŞKENLER

AL = 33h

BL = 33h

DI = 0105h

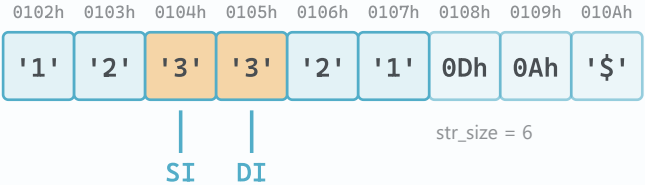
SI = 0104h

CX = 0000h

ZF = 1

ÇIKTI

123321

CX = 0 → döngü biter: tüm çiftler eşleşti.

Adım 10 / 14

Kod İzleme: Palindrom (2/2) Karşılaştırma

```
1 next_char:
2 mov al, [di]          ; baştaki karakter
3 mov bl, [si]          ; sondaki karakter
4 cmp al, bl
5 jne not_palindrome    ; farklıysa değil
6 inc di                ; baştan bir ileri
7 dec si                ; sondan bir geri
8 loop next_char
9 is_palindrome:
▶ mov ah, 9             ; "palindrome!" yaz
▶ mov dx, offset msg1
12 int 21h
13 jmp stop
14 not_palindrome:
15 mov ah, 9             ; "not palindrome!" yaz
16 mov dx, offset msg2
17 int 21h
18 stop:
19 ret
20 msg1 db "palindrome!$"
21 msg2 db "not palindrome!$"
```

DEĞİŞKENLER

AL = 33h

BL = 33h

DI = 0105h

SI = 0104h

CX = 0000h

ZF = 1

AH = 09h

DX = msg1

ÇIKTI

123321

0102h	0103h	0104h	0105h	0106h	0107h	0108h	0109h	010Ah
'1'	'2'	'3'	'3'	'2'	'1'	0Dh	0Ah	'\$'

str_size = 6

AH = 09h, DX = offset msg1.

Adım 11 / 14

Kod İzleme: Palindrom (2/2) Karşılaştırma

```

1 next_char:
2 mov al, [di]           ; baştaki karakter
3 mov bl, [si]           ; sondaki karakter
4 cmp al, bl
5 jne not_palindrome     ; farklıysa değil
6 inc di                 ; baştan bir ileri
7 dec si                 ; sondan bir geri
8 loop next_char
9 is_palindrome:
10 mov ah, 9              ; "palindrome!" yaz
11 mov dx, offset msg1
12 ▶ int 21h
13 jmp stop
14 not_palindrome:
15 mov ah, 9              ; "not palindrome!" yaz
16 mov dx, offset msg2
17 int 21h
18 stop:
19 ret
20 msg1 db "palindrome!$"
21 msg2 db "not palindrome!$"

```

DEĞİŞKENLER

AL = 24h

BL = 33h

DI = 0105h

SI = 0104h

CX = 0000h

ZF = 1

AH = 09h

DX = msg1

ÇIKTI

```

123321
palindrome!

```

0102h 0103h 0104h 0105h 0106h 0107h 0108h 0109h 010Ah

'1'	'2'	'3'	'3'	'2'	'1'	0Dh	0Ah	'\$'
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------

str_size = 6

INT 21h: **palindrome!** yazılır. (DOS bu işlevden AL = 24h, yani '\$' ile döner.)

Adım 12 / 14

Kod İzleme: Palindrom (2/2) Karşılaştırma

```
1 next_char:
2 mov al, [di]          ; baştaki karakter
3 mov bl, [si]          ; sondaki karakter
4 cmp al, bl
5 jne not_palindrome    ; farklıysa değil
6 inc di                ; baştan bir ileri
7 dec si                ; sondan bir geri
8 loop next_char
9 is_palindrome:
10 mov ah, 9             ; "palindrome!" yaz
11 mov dx, offset msg1
12 int 21h
13 ► jmp stop
14 not_palindrome:
15 mov ah, 9             ; "not palindrome!" yaz
16 mov dx, offset msg2
17 int 21h
18 stop:
19 ret
20 msg1 db "palindrome!$"
21 msg2 db "not palindrome!$"
```

DEĞİŞKENLER

AL = 24h

BL = 33h

DI = 0105h

SI = 0104h

CX = 0000h

ZF = 1

AH = 09h

DX = msg1

ÇIKTI

```
123321
palindrome!
```

0102h 0103h 0104h 0105h 0106h 0107h 0108h 0109h 010Ah

'1'	'2'	'3'	'3'	'2'	'1'	0Dh	0Ah	'\$'
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------

str_size = 6

jmp stop : "not palindrome!" bloğu atlanır.

Adım 13 / 14

Kod İzleme: Palindrom (2/2) Karşılaştırma

```

1 next_char:
2 mov al, [di]          ; baştaki karakter
3 mov bl, [si]          ; sondaki karakter
4 cmp al, bl
5 jne not_palindrome    ; farklıysa değil
6 inc di                ; baştan bir ileri
7 dec si                ; sondan bir geri
8 loop next_char
9 is_palindrome:
10 mov ah, 9             ; "palindrome!" yaz
11 mov dx, offset msg1
12 int 21h
13 jmp stop
14 not_palindrome:
15 mov ah, 9             ; "not palindrome!" yaz
16 mov dx, offset msg2
17 int 21h
18 stop:
19 ► ret
20 msg1 db "palindrome!$"
21 msg2 db "not palindrome!$"

```

DEĞİŞKENLER

AL = 24h

BL = 33h

DI = 0105h

SI = 0104h

CX = 0000h

ZF = 1

AH = 09h

DX = msg1

ÇIKTI

```

123321
palindrome!

```

0102h 0103h 0104h 0105h 0106h 0107h 0108h 0109h 010Ah

'1'	'2'	'3'	'3'	'2'	'1'	0Dh	0Ah	'\$'
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------

str_size = 6

ret . Veriler **stop:** etiketinin hemen ardından geldiği için **ret** olmadan işlemci "palindrome!\$" baytlarını komut sanıp yürüttü.

ÖRNEK PROGRAMLAR

Palindrom: Farklı Girişler

str	Uzunluk	CX (shr sonrası)	Karşılaştırmalar	Çıktı
'123321'	6	3	1=1, 2=2, 3=3	palindrome!
'123421'	6	3	1=1, 2=2, 3≠4 → jne	not palindrome!
'12321'	5	2	1=1, 2=2 (ortadaki 3 atlanır)	palindrome!
'7'	1	—	cmp cx,1 → je is_palindrome	palindrome!
'ab'	2	1	a≠b → jne	not palindrome!

Neden `cmp cx, 1`? Uzunluk 1 iken `shr cx, 1` CX'i 0 yapar; LOOP'lu döngüye `CX = 0` ile girilirse karşılaştırma 65.536 kez çalışırdı. Uzunluk 0 da aynı tehlikeyi taşır: `jcxz` ile korunabilir.

ÖZET

Özet

JMP

Koşulsuz; $IP \leftarrow \text{hedef}$. Kısa (EB, ± 128), yakın (E9, kesim içi), uzak (EA, CS:IP).

Bağıl konum

hedef – sonraki komutun adresi; negatifse ikiye tümleyenle saklanır.

Jcc

Bayraklara bakar, bayrakları değiştirmez; 8086'da yalnız kısa (2 bayt).

CMP

Sonucu saklamayan SUB; ardından gelen Jcc kararı verir.

İşaretsiz

JA, JAE, JB, JBE $\rightarrow$ CF ve ZF.

İşaretlı

JG, JGE, JL, JLE $\rightarrow$ ZF, SF ve OF.

LOOP ailesi

CX azalır, bayraklar korunur; LOOPE/LOOPNE ZF'ye de bakar.

Tuzaklar

CX = 0 ile LOOP, iç içe döngüde CX'i saklamamak, veriyi kod gibi yürütmek.

ÖZET

Alıştırmalar

1. 0120h adresindeki `JNE` komutu 0100h adresine atlamak istiyor. Makine kodu nedir?
2. `mov al, 80h` / `cmp al, 1` sonrasında `JA` ve `JG` atlar mı?
3. `mov cx, 0` / `d: loop d` kaç kez döner? Nasıl önlenir?
4. AX'teki işaretsiz sayı 100'den büyükse $BX = 1$, değilse $BX = 0$ yapan kodu yazın.
5. Dizi toplamı örneğinde dizinin elemanları 200, 100 olsaydı AL ve CF ne olurdu? Çözüm önerin.
6. Hello örneğinde `jmp start` satırı silinirse ne olur?

► İpuçları / cevaplar

Kaynaklar

- emu8086 belgeleri: *8086 Assembler Tutorial for Beginners* (Part 7: Program Flow Control).
- Intel, *The 8086 Family User's Manual*, 1979: komut kümesi ve kodlama tabloları.
- Barry B. Brey, *The Intel Microprocessors*, 8. baskı, Pearson, 2009: Bölüm 6 "Program Control Instructions".
- Kip R. Irvine, *Assembly Language for x86 Processors*, 7. baskı, Pearson, 2014: koşullu işlem ve döngüler.

Son

Bölüm 7: Akış Kontrolü

Sonraki bölüm: Bölüm 7: Prosedürler · [Terim sözlüğü](#)